

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÅN

EN JULFILM

JENNY
HASSELOQVIST
i "SÄG DET I TONER"
som har premiär
vid jultiden

JULKLAPPSNUMMER

med många trevliga förslag till
julklappar
att göra och att köpa

DESSUTOM:

Vad skall göras för fattiga mödrar?

En aktuell enquête

EN MAN SOM ICKE HYR UT RUM---

av

Lise Neander-Nilsson

MARGARET RANNSAKAS

Debutnovell av Dagmar Edqvist

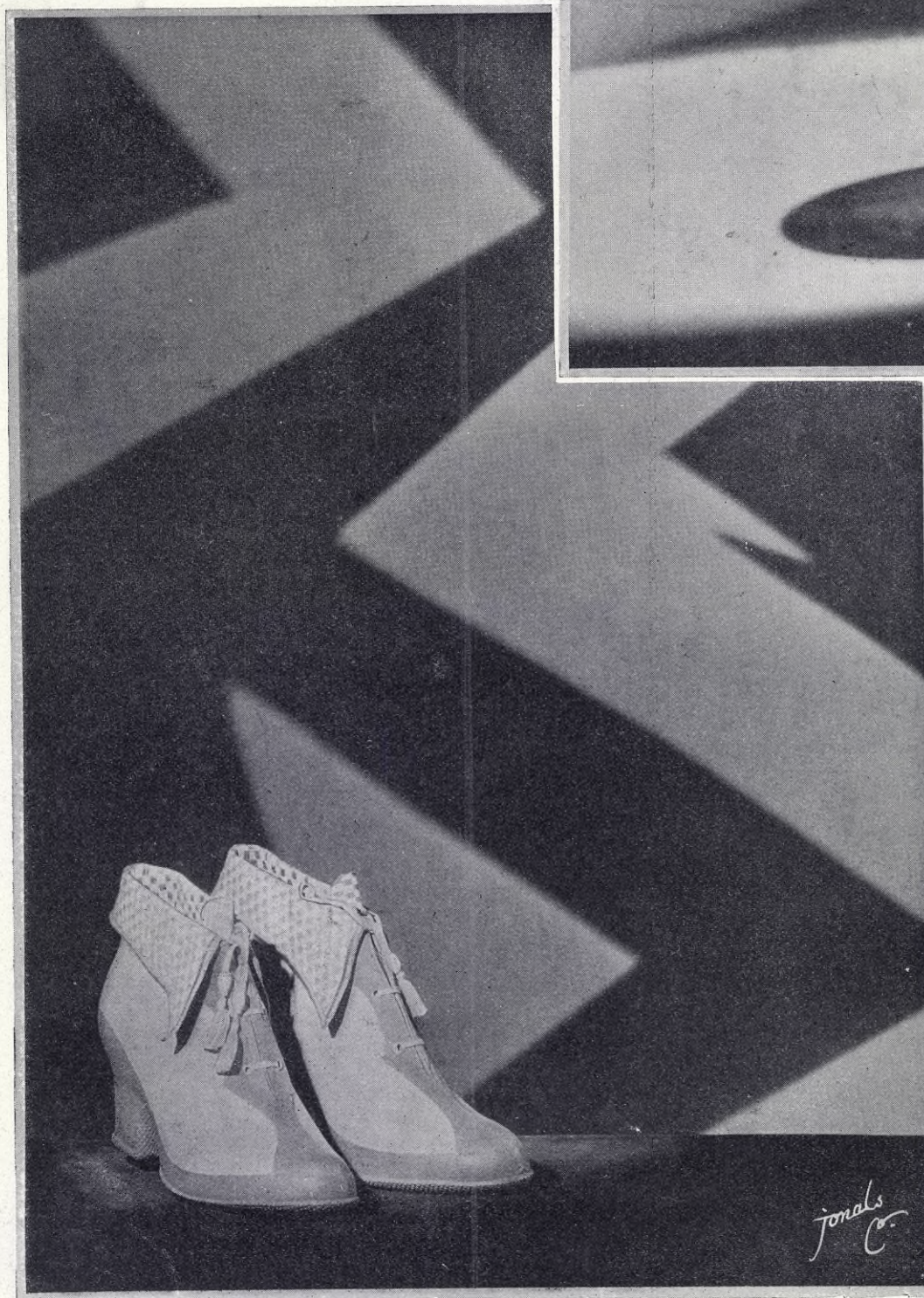
En parisiskas kompliment

ELEGANT, strålande, med de bruna gasellögonen vaket spelande under ett kokett, modernt flor, glider den vackra Madame Celiné genom boulevardens dallrande, pärlgrå dager. Snart skymtar bilden av Madame som en skön exotisk blomma mitt i den raffinerade färgorgie, hon blygsamt kallar sin "Studio" i Paris. All världens rikaste och skönaste kvinnor söka Madames allvetande bistånd i tillvarons problem, antingen det gäller val av teint, älsklingsdjur, ramen om nästa bjudning eller autons nyans. Strålande är Madames igenkänningsleende, och i aperitifens gyllne timma strömma visa och förtrollande ord från hennes sköna läppar.

"Oh, chère amie! Edert lands charme har förtrollat mitt hjärta! Eder gamla, förnäma kultur är en dyrbar féernas faddergåva, skänkt åt alla Edert lands goda barn, antingen de bo i palats eller i små, små vindskupor. Kvinnornas blida sinne läser jag i deras klara ögon, och deras väsens charme

Model Codan.

Det, parisiskan beundrar hos oss.

Model Codan.

uppenbarar sig i deras kläders aldrig svikande harmoni med omgivningarna. — Som jag i mörkret igenkänner blommorna av deras doft, tyder jag en dans innersta väsen, när jag låter min blick följa hennes fötters rytm. Med förskräckelse tänker jag på synen av Londons och Paris' damer i regnväder. Och dessa avskyvärda minnen av klumpiga svarta gummigaloscher eller genomblöta stackars uringade skor får min beundran för de svenska damernas smakfulla fotbeklädnad i regnväder till att flamma dubbelt häftigt. I stället för att utslåta fötternas vackra, slanka linjer, understryka de fotens skönhet i det tätt ätsittande hylstret. Vilken bedärande syn i stället för nerstänkta, ljusa silkesstrumpor!

Är det rentav det oblida klimatet, som här lärt kvinnorna att finna den nyans, vilken diskret harmonierar med toaletten, och att så överlägset lösa det — även för parisiskorna olösliga problem — att bevara elegansen i regnväder, när det moderna livets krav tvingar henne till att lämna sitt lugna tjäll.

Amie, jag lämnar Edert sköna land, men djupt i mitt hjärta gömmer jag en strålande souvenir: Små fötters trippande över regnglänsande asfalt, bevarande deras fulla skönhet mitt i syndafloden!"

Tunga, kalla droppar slår mot fönstret. Madames vackra ögon ler hjälplöst och förtvivlat mot de små uringade skinnskorna.

"Voilà, chère amie. Ni ser, mitt tal var sanning!"

Säljas i Stockholm i Alms Handmetod A.-B:s affärer å Biblioteksgatan 3, Drottninggatan 27 samt Odengatan 21; i landsorten av Vera Skomagasin A.-B.

K R Ö N I K A

OM KATEKES, GULDRINGAR OCH SNATTERI

KATEKESPLUGGET STÅR PÅ AV-skrivning. Katekesen är visserligen inte ännu barnförbjuden, men lärarna få vara försiktiga: allt för stora dosisar katekes resulterar i anmälningar till skolöverstyrelsen!

Det har gått med katekesen som med fiskleveroljan: man har upptäckt dess skadlighet. Det som i vår barndom var pricken över i för själ, respektive kropp, det upptäckes nu vara om inte ett gift, så något som bör intas med allra största försiktighet. Man måste inför sådana upptäckter beundra sin egen och jämnårigas fysiska och moraliska hälsa: vi ha dock lyckligen överlevt både katekesplugget och fiskleveroljan!

När nu katekes- och kristendomsundervisningen tages bort, skall de då ersättas av något annat?

Fiskleveroljan ersättes av modernare vitaminbärare och konstlat solljus, men kristendomsundervisningen? Skall icke i dess ställe trädä undervisning i moral.

Förnuftet får nog sin del i skolan, kroppen sin del, men barnets själ?

Vem lär barnet skilja på gott och ont, på smått och stort, på det som är riktigt här i livet och på det oriktiga? Vem lär det skilja på allvar och ytlighet? Sätter någon någonsin upp några ideal för det?

Sällan i hemmen och sällan i skolorna få barnen lära sig, vad verklig storhet är. Så länge religionen ännu mera officiellt existerar, stå barnen i närmare kontakt med åtminstone religionens hjältar. Fallor den undervisningen bort, så vet jag inte, att barnen i skolan egentligen har något hjälte-umgänge.

Men hjältedyrkan är naturlig för ett barn. Håller ingen upp några ideal för det, så skaffar det sig egna. Och som barn äro små konventionella och auktoritetstroende varelser, så ta de pappas och mammas ideal — ofta kläder och pengar och framgång — eller sporttidningarnas idoler eller filmens heroer. Också äro många barn av i dag de krassaste små varelser, man kan tänka sig. (Om de ändå äro snälla och hyggliga, så beror det väl på att människan är god av begynnelsen, en godhet som det fordras många år att helt förvärva.)

Ibland får man en inblick i den vildmark, som orörd av all tuktan kan frodas i små »civiliserade» barns själar.

Det var icke länge sedan det begicks en del svåra förbrytelser av människor i god social ställning. Dessa människors arma barn lära nu fått utstå svår förföljelse från jämnårigas sida. Man har lagt tidningar med berättelser om faderns brott på sonens pulpet! Och så vidare. En serie gemenheter mot oskyldiga.

Jag påstår att något sådant varit omöjligt om barnen fått själslig rykt.

På idrottsplanen blir den pojke snarligen omöjlig, som tillåter sig tricks och tarvligheter. Inte den minsta och dummaste

grabb vågar sig på lömskheter på tävlingsbanan. Sånt gör man nämligen inte. Fair play har idrotten lärt barnen — på idrottsplatsen.

Om föräldrar eller lärare hölle för barnens ögon ett etiskt ideal, lika målmedvetet som idrottsledarna hållit ett idrottsideal, så skulle förföljelser av antyddas art vara omöjliga. Lika litet gillade som krokben i fotboll.

Det är inte så svårt att bibringa barn andlig renlighet. Inte omöjligt att få dem att sträva efter ett ideal av hyfs och mänsklighet, av själslig snygghet. Exempel: engelska pojkars strävan att bli »gentlemän». Om också gentlemanidealet är ytligt, så har det dock lärt de engelska pojkarna en del ting. I synnerhet finns det en hel del ting som en gentleman inte gör. Dit hör att pina oskyldiga.

Men när och var tändes en eld i våra barns själar för rätt och sanning, mot förtryck och lögn och råhet? Vem lär dem det moraliska modets nödvändighet? Det fysiska modet talas det mycket om, men det moraliska. Och ändå är moralisk feighet det vanligaste av allt. Och det otäckaste.

En och annan lärare, en och annan far eller mor, sätter barnens själsliga uppfostran före allt annat, men det vanliga är att barnens själar få växa på en slump, klara sig genom livets mångahanda blindskär på en slump. Jag tror att barnens själar som regel vårdslösas ungefär i lika hög grad som deras kroppar vårdslösades för några hundra år sedan.

Kropparna ha rätats högst betydligt, men själar? Om de förkrympa eller växa sig krokiga är det just ingen som märker något.

Men barns själar är som vax. Som lera i en krukomakares hand. Om katekes- och religionsundervisning tas bort, så måste den ersättas av en levande undervisning i moral.

Hur ska barn förstå att ridderlighet, självuppföring, ståndaktighet och trofasthet äro dygder, när de runt omkring sig bara se hur dessa dygders motsatser breder ut sig och belönas?

Varför läser inte barnen i skolan om ädla män och kvinnor, deras liv och gärning? Historien har gott om hjältar ägnade att entusiasmera unga människor.

Vilket umgänge vore icke dessa ädla gestalter för stackars ungar, vilkas vuxna umgänge i övrigt kanske består av en av penningförvärv upptagen pappa, en av alla slags småting eller av nöjen upptagen mamma, och en handfull av sina undervisningsplikter upptagna lärare!

Idunklubbens julfest

äger rum onsdagen den 11 december kl. 8 e. m. å Skansens Högloft. Ett förstklassigt program utlovas. Tebiljett löses vid ingången på Högloftet till ett pris av kr. 4:— . Gåster få medtagas och anmälan om deltagande göres till Idun senast måndagen den 9 dec.

Det var inte så förskräckligt länge se'n som en kung, efter vad det påstås, hängde upp tre armringar av guld på en trädgren vid en allmän landsväg. Icke därför att han var tokig, utan därför att han ville visa en klentrogen nabokung folkets ärlighet. Kungen trodde nämligen, och den klentrogne trodde nämligen icke, att ringarna skulle förbli orörda i år och dag. Kungen fick rätt. Så ärliga voro vi på den tiden, ty historien, om den nu alls är sann, tilldrog sig i Sverige.

Nu vill jag avråda på det varmaste, vem det vara må, att hänga guldringar i träden!

Jag hade en brädhög, upplagd i en landsända, jag säger inte var. Hade, kan jag gott säga. Ty av brädhögen, som var stor och präktig och avsedd till ett garage, återstår i skrivande stund endast några fattiga plankor. Som snö för vårsol har högen smultit ihop. Jag får avstå från garaget och på sin höjd slå ihop en liten låda. Att lägga mina krossade illusioner i.

Men vad ska man förresten begära av en fattig landsort, när det fina Stockholm bär sig åt, som det gör, och vad skall man kunna begära av enkla odalmän, som behöva en brädlapp till sitt lilla lönnbränneri, när fina människor, som studerar på bibliotek och är jurister och zoologer och statistiker och allt vad vi vill, knycker eller medelst klotter förstör dyra fina böcker, som med rörande tillit anförtratts i deras händer.

Vårt stadsbibliotek har följt amerikanska förebilder, d. v. s. det s. k. öppna systemet för bibliotek, ett system som är till stor del baserat på publikens ärlighet.

En besökare i ett sådant bibliotek har den största frihet, man litar helt och hållet på honom. Sånt går för sig i U. S. A. men — inte i gamla hederliga Sverige. För här stjälar bibliotekspubliken böcker till den grad (och de den icke stjälar, klottrar den ned) att det stackars Stadsbiblioteket måste vidtaga kriminella åtgärder, jag menar nödgats anlita kriminell sakkunskap, nå, ni förstår väl vad jag menar; för att inte bli alldeles plockat. För att inte bli en plockad gås istället för en stolt svan.

*

Förresten stjälar barnen också. Senast är det en stor snatterihistoria i en landsortsstad. En gottaffär erkänner sin skuld i saken: gotterna lågo så frestande utbredda och så lätt åtkomliga.

Det är det jag säger: när katekesen, rädslan för en straffande gud, tagits bort, så måste något annat trädä i stället. En undervisning i moral.

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGRAF. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

Wienerschnitzel

är en kött rätt, som faller alla i smaken. Kött, som stekes i Kronolja, bibehåller sin must och saftighet tack vare Kronoljans förmåga att vid stekningen hastigt tillsluta köttets porer. Prova t. ex. följande recept på Wienerschnitzel och Ni får genast bekräftelse på detta faktum:

WIENERSCHNITZEL (4 à 5 pers.)

3/4 kg. benfritt kalvkött, 1 1/2 tesk. salt, 1/4 tesk. vitpeppar, 1 ägg, 4 msk. stötbröd, Kronolja, 1 citron, anjovis, kapis.

Beredning: Köttet sköljes, torkas och skäres i skivor tvärs över köttträdarna. Skivorna bultas lätt, kryddas och doppas i uppvispat ägg samt stötbröd, varefter de få ligga en stund och torka. De kokas därefter i stekpanna i Kronolja och uppläggas att avrinna. Garneras med en citronskiva och en anjovis samt kapis.

Använd till stekning

REYMERSHOLMS

KRON-OLJA

1/4 liter Kr. 0:65
1/2 liter Kr. 1:10
1/1 liter Kr. 2:—

Vid köp av Kronolja får Ni gratis Bullens receptbok "Mat med Kronolja".

Karolina Widerström.

VAD SKALL MAN GÖRA FÖR FATTIGA MÖDRAR?

DET NYA FÖRSLAGET OM MODERSKAPSSKYDD.

Kerstin Hesselgren.

Elisif Théel.

VID 1926 ÅRS RIKSDAG BESLÖT man tillsättande av en kommitté med uppdrag att utreda frågan om stöd under olika former åt fattiga barnaföderskor och framkomma med förslag i ärendet, i tanke att ett sådant stöd, oavsett det berättigade därutinnan ur andra synpunkter, skulle verksamt bidra till att öka barnantalet. De sakkunniga voro från början yrkesinspektrisen, fröken K. Hesselgren, hemmansägaren, herr A. L. Tjällgren, samt byråchefen i Socialstyrelsen, herr J. A. E. Molin, 1927 utökades antalet med ännu en ledamot, med. lic. fröken Ada Nilsson. Nu i höst har sakkunniga slutfört sitt uppdrag och framlagt sitt betänkande angående moderskapsskydd.

De sakkunniga säga sig att börja med anse att deras uppdrag innebar att de skulle ta upp till behandling frågan om förbättrat moderskapsskydd i hela dess vidd, däri även inbegripen åtminstone i viss mån spädbarnsvården. De uttala sig alltså dels angående förbättrade vårdsmöjligheter för mor och barn, dels med hänsyn till ekonomiskt understöd åt fattiga barnaföderskor. Med avseende på vårdsmöjligheterna föreslås i betänkandet insättandet i större samhällen av vårdcentraler, dit den blivande modern och barnet kunna ta sin tillflykt, få hjälp vid förlossningen och någon vila och skötsel under svaghet och kanske också sjukdom. Sådana hem böra komma till stånd i stor utsträckning, vare sig självständiga eller i samband med sjukvårdsanstalter. Större kontroll bör utövas över de privata förlossningshemmen, dels ur hygienisk synpunkt, dels också därför att de, om de skola fylla rimliga anspråk, vanligen ställa sig för dyra för de mindre bemedlade. Men innan den blivande modern hunnit så långt, bör hon i långt större utsträckning än hittills beredas tillfälle att erhålla lämpliga råd och upplysningar, samt underkastas undersökningar; i alla sådana fall är det barnmorskor och civila tjänsteläkare, som mot ersättning naturligtvis skall gå till handa på rådfrågningsbyråer, som för ändamålet böra upprättas. Kostnaderna här för skall till hälften bestridas av den hjälpsökande, den andra hälften skall till 4/5 bestridas av staten och 1/5 av kommunen.

För att emellertid kunna begagna sig av dessa föreslagna förmåner behövs som synes penningar och därmed komma vi till den ekonomiska hjälp som enligt sakkunnigas förslag bör tillerkännas de fattiga barnaföderskorna. Denna är av två slag. 1) *Moderskapsunderstöd*, som utgår med 50 kr., därav 25 kr. utbetalas efter själva förlossningen, samt minst två veckor senare ytterligare 25 kr. Det första understödet benämnes förlossningspremie, det senare barnsängspremie. 2) *Ersättning åt vissa barnaföderskor på grund av mistad ar-*

En aktuell samhällsfråga av största intresse, inte minst för kvinnorna, är det nyligen framlagda förslaget om moderskapsskydd, vilket några socialt framstående kvinnor här redogöra för och framlägga sina synpunkter på.

betsförtjänst. Sådan ersättning är avsedd att utbetalas åt vissa arbeterskor, som minst 5 månader utav det halvår som närmast föregått nedkomsten använts till arbete, som avses i lagen om arbetsskydd. Understödet får ej överstiga 2/3 av den arbetsförtjänst, som vederbörande kan anses ha gått förlustig och utgår fr. o. m. fjärde t. o. m. sjätte veckan efter förlossningen för så vitt kvinnan ej återinträtt i arbete. Arbetsförtjänst ersättningen skall helt utgå av statsmedel.

Alla hithörande ärenden anse sakkunniga bäst böra handläggas av barnavårdsnämnderna; därtill förorda tre av dem att frågor rörande moderskapsvården böra få egna målsmän i medicinalstyrelsen och socialdepartementet.

Man frågar sig snart nog när man studerar det föreliggande förslaget: Vad menas med mindre bemedlade? Sakkunniga ha tänkt sig lämpligt dra strecket vid 500 kr. vilka anses utgöra det beskattningsbara beloppet, som skall läggas till grund för inkomst- och förmögenhetsskatt för man och hustru och även för ogift moder, om de avdragbara beloppen bortfalla. Gränsen kunde möjligen ha satts vid 300 kr. men då hade en stor kategori lantbrukarhustrur kommit att gå miste om moderskapsunderstödet, något som man ej gärna velat medverka till. Går man nu in för detta förslag skulle cirka 70,000 kvinnor komma i åtnjutande av hjälp. I ersättning för mistad arbetsförtjänst skulle årligen komma att utbetalas cirka 100,000 kr. åt ungefär 1500 arbeterskor. Upplysningscentralen, läkare, barnmorskor för att icke tala om förlossningshem och dithörande anstalter draga dryga summor, allt som allt räknar man med en årsutgift av tre och en halv millioner kronor.

Man måste säga sig att hjälp åt de fattigaste mödrarna och deras barn är ett utslag av självbevarelsedrift hos samhället även om det blir en tunga för skattedragarna. Vi kunna icke stillatigande åse hur barnantalet minskas år för år, men vi kunna icke heller

säga att det är föräldrars plikt att sätta barn i världen, om vi på samma gång vägra att lämna råd, upplysning och ekonomiskt stöd där så påfordras. Vi måste med ord och gärning visa mödrarna att deras kall av samhället i hög grad skattas och att vi äro villiga att var efter sin förmåga, giva dem all hjälp och uppmuntran. ELISIF THÉEL.

En folkhygienisk angelägenhet.

Yrkesinspektrisen fröken Kerstin Hesselgren, en av förslagsställarna för lagen har här nedan framhållit några synpunkter.

Frågan om lag för moderskydd är inte ny, den kom upp redan 1900, då lagstiftningen för första gången gick in på skydd för mödrar i arbetet. Då frågan 1926 sist var uppe låg den bra till. Att mödrar borde kunna räkna på skydd erkändes, men förslaget gällde den gången endast fabriksarbeterskor. Men ett stort antal barnaföderskor, som inte höra till denna kategori, skulle behöva hjälp för att kunna sköta sig hygieniskt både före och efter barnsörden. När man betänker, att de flesta sjukdomar grundläggas under första levnadsåret, får man en föreställning om hur ytterst viktigt det är för folkhygien, att en god barnmorskevård och rationell barnavård finnas att tillgå för alla.

Man måste noga akta sig för att sammanblanda moderskyddet med fattigvårdsprincipen och någon individuell behovsprövning bör inte förekomma. Behovsprövningen skall utgå från en bestämd förmögenhetsgräns. Moderskyddet är en folkhygienisk fråga, det måste man från början hålla fast vid.

Vår barnmorskekår har en utmärkt utbildning och det skulle inte alls vara svårt att taga deras kunskaper och erfarenhet till hjälp. Förslaget för moderskydd följer två linjer: för det första understöd, för det andra anordning av vård. Det är vid denna anordning, som barnmorskorna skulle vara ett slags barnavårdscentraler i smått. Förlossningshem under sträng övervakning skulle upprättas över hela landet och Mjölkdropparna i tät bebyggda samhällen skulle få en utvidgad verksamhet som barnavårdscentraler.

Mätte moderskyddet bli verklighet.

Doktor Karolina Widerström har genom sin mångåriga verksamhet som kvinnoläkare fått inblick i hur väl vård och skydd för mödrar och barn behöves och hon säger:

Normala moderskap och frisk avkomma! Få ting äro för oss angelägnare och värdefullare. Men till deras förvärv skola vi nå ett långt stycke på väg om sakkunnigas föreliggande förslag blir antaget — och om det sedan runt om ute i Sveriges bygder tillämpas i anda och sanning.

TOMTENS MAJSPREPARAT

MAMSANA

för delikata puddingar, krämer och andra efterrätter.

65 öre

EN MAN SOM INTE HYR UT RUM...

NÅGRA ITALIENSKA HEMIDYLLER

Av

LISE NEANDER-NILSSON.

På italiensk mottagning.

I Italien anses det socialt deklasserande att hyra ut rum eller att inskränka rumsantalet i våningen — gamla konservativa idéer rubbar man inte på och därför har också den italienska husmodern ett slit-samt arbete, vilket här spirituellt och målände skildras av förf.

VI SKULLE HYRA OSS EN BOSTAD för vintern i Rom, köpte därför en tidning och fingo genast vår uppmärksamhet fäst på följande förtroendeingivande notis: »Assolutamente non affittacamere affitta tre camere» — vilket i ordagrann översättning betyder: »En man, som absolut icke hyr ut rum, har tre rum att hyra ut.»

Det finns en del märkliga egenheter i italienskt kynne, som förklara en sådan egendomlig annons. Först och främst tyckes det sålunda räknas till något av det skamligaste i världen att hyra bort ett rum i sin våning, om man inte tillhör den sämre slags klass av folk, som inte drar sig för några som helst tvivelaktiga affärer. Denna åskådning är så mycket sorgligare, som en hel massa italienska familjer av medelklassen med få barn (trots Mussolini!) sitta kvar i kolossala gammaldags våningar på 15—20 rum, som de i något slags ärvligt kontrakt ha övertagit från sina mera blod- och dådriska förfäder. Små familjer i stora våningar och med honnett ambition betecknar ingalunda det minst tragiska kapitlet i det moderna Italiens ekonomiska historia. Ty hushyrar stiger skamligt utan att ta någon som helst hänsyn till traditionen, och hur man än snor och snurrar på de femton rummen, använder ett till potatiskällare, ett till torkvind och tre till barnkammare — ett för varje unge — så lyckas man i alla fall inte tillgodogöra sig mera än de elva eller tolv. Så stå de andra tre, fyra där, och både far och mor, farmor och pigan, glo argt på de tomma rummen, varje gång de nödgas passera genom dem, och räkna och kalkylera på fingrarna hur många sköna lire de egentligen skulle kunna inbringa, om man hyrde ut dem. Men så är det det fula ordet »affitta camere» — professionell rumsuthyrare, som hänger över dem som en svart skräck — bara tanken, att nå'n män-

niska i det fina huset skulle kunna få en aning...

En vacker dag har emellertid en listig människa lyckats fundera ut, att man ju gott kunde ta och hyra ut sina rum, bara man samtidigt energiskt hävdade, att man var »non affittacamere», icke-rumsuthyrare. Detta geniala påhitt är utomordentligt hedrande för den italienska medelklassens intelligens. Med detta medel räddar man både pengarna och det sociala anseendet, och man kan hyra ut precis så många rum som man behagar. Emellertid håller man hårt på att hyresgästen inte får sätta upp sitt visitkort eller något annat slags bomärke utanför dörren. Ty grannarna kunde ju lätt missförstå situationen och tro...

I fjol bodde vi hos en »non affittacamere», som hyrde ut åtta av sina tio rum. En »assolutamente non» etc. lät ju därför betydligt mera lovande. Vi telefonerade och överenskommo att träffas följande förmiddag. Vår »assolutamente» visade sig vara hovjuvelerare Rosetti, boende på Corso Umberto nr. 450.

Vi trädde in i guldsmedsbutiken. Herr Rosetti var liten, magerlagd, elegant och starkt reserverad — och vi kände oss nästan svagt generade över att behöva fråga om det verkligen var han, som hyrde ut de omannonserade rummen. Herr Rosetti var emellertid ännu mycket mera pinsamt berörd, och det var först efter åtskillig möda, efter många hostningar och harklingar, som han på ett diskret sätt lyckades få fram en anmärkning om, att det naturligtvis inte var för pengarnas skull eller för att göra affärer, som han hyrde ut sina rum.

— Per Carita! Ingenting i världen kunde ju vara oss mera främmande än en sådan löjlig tanke! — Vi sågo oss omkring i lokalen — på alla de rika guld- och

silveruppsatserna i butiken — och försökte att se ordentligt överbevisade och stukade ut. Och även med en stillsam förhoppning, att all denna överflödande rikedom borde ha ett gynnsamt inflytande på det annars förmodligen ganska dryga hyrespriset, framkom vi med en liten smickrande förmodan om att det möjligen också skulle kunna vara han, som vore ägare av huset.

— Nej, visst inte, säger han. — Han ser betydligt lättad ut. — Det här huset tillhör den Helige Ande!

Detta är ingenting att skratta åt! En massa hus i Rom tillhöra nämligen den Helige Ande — d. v. s. mera borgerligt talat den Helige Andes stora sjukhus ute på Monte Mario, som förr i världen brukade få en massa egendommar till skänks, när ägaren dog utan att efterlämna arvingar.

Nu ha vi allaredan bott ett par månader hos guldsmeden Rosetti — i ett par härliga, solfyllda rum åt söder, alldeles inunder ett väldigt klocktorn, som indelar vår tid efter de katolska bönetimearnas slag. Detta är emellertid icke det märkligaste. Ännu underligare är det nämligen, att annonsen talade sant... Familjen Rosetti har sålunda inte hyrt ut några rum åt oss. Vi betala dem visserligen en viss bestämd summa i månaden — men det är rent som en formsak, bara av pur artighet. Nej, familjen Rosetti hyr inte ut sina rum — den har i stället adopterat oss, upptagit oss i familjen både med barn och bokhylla. Våra sorger och våra glädjeämnen äro gemensamma, och deras omsorg om oss och deras ängslan för, att någon stygg italienare skulle kunna lura ifrån oss, staccars obeskyddade främlingar, en soldo för mycket, är både stor och rörande. Till vårt gagn och vår glädje ha de satt i funktion hela det vitt förgrenade system av underjordiska affärsförbindelser, som spelar en sådan oerhört stor roll för den goda ekonomien i alla sparsamma italienska familjer. Vi få frukt och kött och bröd, doktor och apoteksvaror, kastruller och barnvagnar till det mest ohyggliga underpris. Vi njuta alla fördelar av den utsträckta rabatt, som familjen Rosetti har skaffat sig, tack vare generationers småkrig och småvänskap med alla Roms kniviga handlande.

Nu leva vi som sagt i gemenskapen och i brödbrytandet och i det mest ogenerade familjeliv. Husets båda kvinnor — guldsmedens moder och hustru — stabba inför våra ögon omkring i sina »vestaglior», som inte göra ens det allra svagaste försök att hålla deras svällande former inom rimliga gränser.

Alla italienska kvinnor — möjligen med

Naturligt alkaliskt
RAMLÖSA-VATTEN

Tappat direkt från källan.

Förnämsta bords- och hälsovatten.

Erhålles överallt i vårt land.

H. K. H. Kronprinsens hovlev.

5:~

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:~

undantag av damerna i den högsta societeten — gå alltid hemma klädda i »vestaglia» — detta förunderliga »stubb»-liknande plagg, till hälften underkjol och till hälften köksförkläde — med båda plaggens mest osympatiska egenskaper i förening. En hel uppsättning band och garneringar flyger och far kring personen, och på fasaden, som efter handen har börjat anta en viss obestämbar grå färg, sitta väldiga fläckar i alla storlekar och schatteringar. Skulle jag dock till fru Rosetti våga framställa en viss stillsam förvåning över att hon verkligen kan hålla ut att vandra omkring i denna kostym från morgon till kväll, dag efter dag, så skulle emellertid inte heller hon bli mig svaret skyldig. Hon skulle säga mig fast och bestämt, att det inte tar sig bra ut, att en anständig kvinna förstör sin mans dyrt förvärvade pengar genom att använda en dyr och fin klänning i husarbetet därhemma, när i alla fall ingen ser en och en »vestaglia» är ett både praktiskt och bekvämt plagg. — Men om det skulle komma folk på besök?... Kommer aldrig på fråga! I Italien i denna krets räknas det för en brist, på uppfostran, som överskrider alla gränser, om man försöker avlägga en visit utan att på förhand uttryckligen ha blivit inviterad.

Efter hand börjar jag också att förstå, att denna »vestaglia» är som ett slags uniform, som ett särmarke för den arbetande kvinnan av den italienska borgarklassen. Gränsen nedåt markeras av hatten. En tjänsteflicka, en arbeterska eller en bondhustru gå barhuvad utan hatt, även om det ösregnar, eftersom motsatsen skulle innebära den fräckaste upproriskhet mot naturens egen ordning. Men är ens man tjänsteman — även av det allra enklaste slag — går hustrun alltid med hatt på och tyckes inte gärna vilja ta den av, om hon inte blir tvingad.

Uppåt är det däremot »vestaglian», som är gränsmärke. I »societeten», som i Ita-

Herr Rosetti var liten...

Prins Wilhelm
Per Hallström
Ernst Norlind
Berit Spong
Ugabonde
Fanny Alving
Anna Lenah Elgström
Daniel Fallström
Annie Åkerhielm
Rudolf Värnlund
Jeanna Oterdahl

medarbeta i Iduns ståtliga julnummer, som medföljer nästa n:r av Idun gratis till alla dess prenumeranter.

Robert Högfeldt,

den bekante konstnären, svarar för numrets hela konstnärliga utstyrelse, som fått en originell och synnerligen tilltalande form. Omslaget är i trefärgstryck och en modern saga av Fanny Alving är även illustrerad i färger.

En kunglig överraskning

i julnumret utgör en stor artikel om Kronprinsessan Louise hemma hos sig med ett 10-tal nytagna bilder av kronprinsessan i hemmet på Ulriksdal.

I elegantare utstyrelse, större, konstnärligare, värdefullare och intressantare än någonsin presenterar sig i år

Iduns julnummer

PRIS KR. 1: 50

lien ungefär är liktydigt med adeln, förekommer det märkligt nog att damerna sitta med en fin klänning på hela dagen — för att ange att man tillhör en klass, där man inte behöver arbeta. I denna icke arbetande klass räknas det naturligtvis också för fint att gå på visit.

»Vestaglian» är emellertid inte bara ett gränsmärke mellan två sociala klasser — den betecknar helt enkelt ett mycket viktigt moment i Italiens nationella ekonomi. »Vestaglian» måste nämligen tagas med i räkningen, när man frågar sig, hur i all världen det är möjligt, att italienska tjänstemän kunna reda sig med sina urusla löner, som kanhända utgöra hälften eller tredjedelen av lönerna där hemma — under det att prisnivån ungefär är densamma. Förklaringen utgöres till en god del av »vestaglian». En italiensk tjänstemans hustru behöver ingen klänning till hemmabruk! Och förresten inte till att gå ut med heller! Om hon bara har en vacker sidenlapp, som täcker öppningen i bröstet, och förövrigt har en stilig kappa, handskar, skor, strumpor och väska, så ha alla sociala krav blivit uppfyllda! Man tar ju i alla fall inte kappan av sig, när man är ute! Men en eller annan gång händer det ju, att man glömmer sig! Sålunda minns jag en kväll på en restaurang, att en ytterst elegant klädd italiensk dam, tydligen i ren distraktion krängde pälskappan ner över axlarna. Och där satt hon helt plötsligt — i särken!

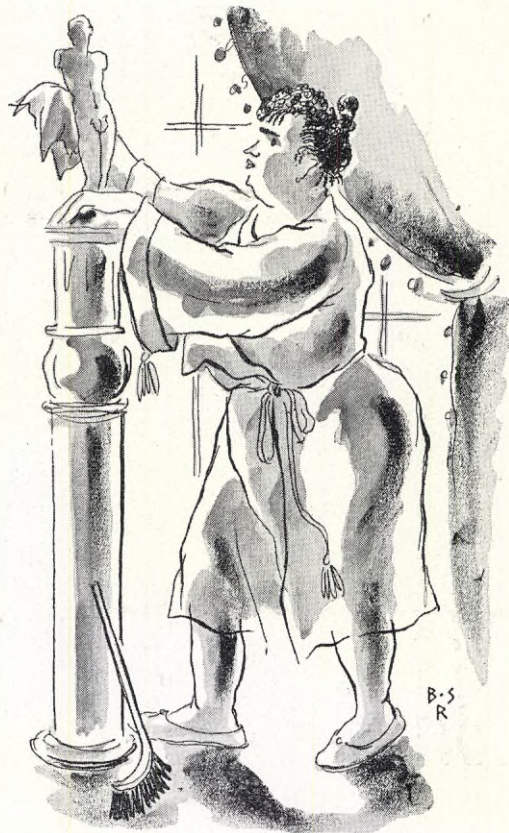
Om fru Rosetti sålunda på gatan kan uppträda som den elegantaste världsdam — jag fäster för säkerhetens skull uppmärksamheten på att hon verkligen har en klänning! — så har hon emellertid ganska föga glädje av denna sin elegans. Hennes liv förflyter under tungt husligt arbete från morgon till kväll. Elva rum, tre barn, en man, en svärmor och bara en jung-

fru! Och barnen, som gå i skolan, måste lysa och skina av renhet! I våningen finns det inte en dammfläck! Frun har sålunda omöjligt tid till att någonsin kunna få se uppfylld den hemliga, lilla önskan, som hon hyser, att en gång i veckan hålla »mottagning» — den underliga form för italienskt sällskapsliv, som består i att man på stående fot slukar en kopp te med en kaka — mellan klockan fem och sju på eftermiddagen.

Fru Rosetti har avlagt lärarinneexamen vid Roms universitet; hon är inte dum, hon har t. o. m. ett ganska kvickt huvud. En dag frågar jag henne, om hon inte saknar sitt tidigare fria liv eller om hon inte tycker, att äktenskapet har blivit ett hinder för hennes intellektuella utveckling. Hon begriper inte ett spår! Hon har ju en man, tre barn och en svärmor — hon har nog att göra, och att hon har avlagt examen vid universitetet, kan ju ingen av dem hjälpa.

Fru Rosettis liv är säkerligen både grått och glädjelöst — efter våra begrepp. Men dygdens lön är säker och viss! När fru Rosettis äldsta son växer upp, kommer han att betrakta det som självfallet, att han med sin hustru och sina barn skall bo i hus med sin mor. Inte för att öva en barmhärtighetsgärning mot den gamla — nej långt ifrån! En italiensk son kunde bara inte tänka sig den orimligheten, att han skulle kunna skiljas från sin mor, om han på något sätt i världen kan få behålla henne. Och när man ser, hur den gamla sjuttioåriga fru Rosetti — guldsmedens mor — lever som en drottning, härskande över son och sonhustru, deras barn och deras piga och hela deras hus, kraftig och aktiv och allenarådande, så tycker man nog, att det italienska systemet också kan ha sina fördelar. Fast i Norden passar det kanhända inte — särskilt när man själv är ung och själv vill regera.

Ill. B. Stenström-Rogberg.

Klädd i vestaglia.

En god och hälsosam thédryck vinnes icke med vilket thé som helst. **M. S. KOBBS SÖNER** är den enda firma i Sverige, som uteslutande ägnar sig åt thébranschen under ständig vetenskaplig kontroll.

Begär därför alltid **Kobbs Thé** och godtag ej något annat, om Ni sätter värde på en hälsosam och aromrik dryck.

PROVRUM

NOVELLER PÅ JULBORDET

NÅGRA NYA BÖCKER.

PRINS WILHELM: BERÄTTELSE från byn. (P. A. Norstedt & Söners förlag.) Prins Wilhelm har hämtat motivet till sina noveller från en liten bergsby på franska rivieran, och i de flesta är det någon gammal sägen som ligger till grund för handlingen och som i författarens fantasi tagit form och färg. Så är förhållandet med Gullgeten, där den fattige herden Mario genom styrkan av en gammal legend lockas till ofruktbara storhetsdrömmar, ett motiv som också ger författaren tillfälle att sysselsätta sig med de tider av våld och våld, då fientliga härskaror böljade fram över bergsbyarna, spridande död och förintelse omkring sig. Med dramatisk styrka, och med något av den fantasiens glöd som ger färg åt skildringen, har författaren tecknat dessa händelser från längesedan svunna tider, och det är poeten som frammanar bilden av källans öga i den djupa klyftan, från vilken man, om man har det rätta sinnet, ännu kan höra Gullgetens skälla ringa ur djupet.

Sagomotivet går också igen i Skugghästen, och får sin drastiska avslutning då Apokalypsens dimmiga och tjockhalsade häst, som driver tvenne häxor på flykten, till slut avslöjar sig som Tatalies gamla stelbenta åsna. Tyngst i samlingen väger novellen Cypresserna, som skildrar en ung katolsk prästs kamp emot blodets röst, lidelsens seger och den långa Golgatavandringen som slutligen leder fram till försöningen. I denna berättelse har prins Wilhelm förenat de bästa egenskaperna i sin författarpersonlighet, det humana sinnelaget, den dramatiska gestaltungsformförmågan och känslans innerlighet. Det finns något djupt mänskligt och tragiskt i prästens dystra levnadssaga. Den omgivande, mäktiga naturen, ensamheten och den älskliga flickan, vars ansikte påminner honom om madonnans i den lilla lantkyrkan, allt samverkar till att kärleken hos dessa unga människor skall slå ut i blom. Men de gamla påtvingade moralbudet, kyrkans skrämmande överhöghet och generationers nedärvda åskådning driva prästen i landsflykt, och det barn som blir frukten av hans förbindelse med flickan i byn växer upp hos mormodern, blir en av församlingens pampar och stamfar för en släkt av kraftiga och redbara bönder. Döende återvänder prästen till bygden, och när han får skåda att de frön han en gång sänt sin son från Palestina vuxit upp till en lund av härliga cypresser, då vet han att han fått förlåtelsen.

Det finns i denna berättelse en lycklig förening av legend och verklighet, och prins Wilhelm har i fråga om komposition och levande människogestaltning givit sin novell en pregnans som gör att den stannar kvar i minnet. Som helhet måste man beteckna novellsamlingen som ett utmärkt prov på författarens fina och distinkta berättelsekonst.

*

Hjalmar Söderberg: Resan till Rom. (Albert Bonniers förlag.) Antagli-

gen ha väl dessa noveller av Hjalmar Söderbergs hand legat fragmentariska eller färdiga i hans skrivbordslåda, fastän de av en eller annan orsak icke kommit att bli publicerade. Det är nämligen nittioalets Stockholm som går igen, och fastän flera av berättelserna efterlämnat ett något blekt intryck, så njuter man dock av den stilkonst som är Hjalmar Söderberg egen, koncisk, klar, och slipad med den konst som gör det enkla sublimt. Det finns intet av lidelsens patos i Hjalmar Söderbergs prosa, han är mera av iakttagare än av självrannsakar, men med draget av en något cynisk epikuré förenar han en människokänedom som äger glimtar av milt vemod. Han är en man som insett alltings fåfänglighet och som med förkärlek riktar sin stilet mot hyckleriet, uppblåsheten och den andliga högfärden.

I inledningsnovellen, Resan till Rom, drar han i härnad mot Luther och protestantismen, i Aprilviolerna möter man några lika överlägset som raljant tecknade porträtt från nittioalets Stockholm, Skalden Jubalak är ett lustigt och träffande fantasteri, och i den lilla vemodiga stämningens biten Åge finnes åtskilligt av författarens livsfilosofi förborgad. Det kan icke hjälpas, men den minsta obetydlighet av Hjalmar Söderberg läser man hellre än

Vagabonde (Mollie Faustman)

“Ja, vad är det jag först läser i Idun? Jo, krönikan. Jag älskar Vagabonde.”

Detta är ett citat ur de många brev med uttalanden om Idun, som vi under året fått mottaga och där Vagabonde ofta intar hedersplatsen. Hennes popularitet är stor över landet och den är välförtjänt, ty den är icke vunnit med billiga medel. En stark, originell och orädd personlighet talar i hennes skrifter och hennes stil har därtill den lätta och klara form, som inte gör den konstig för någon. Därom äro alla ense, som lärt känna Vagabonde som krönikör i Idun och som kåsör i den bok hon regelbundet varje jul ger ut. I är heter den "A d a m" och den rekommenderas varmt som julklapp — inte minst åt husets herrar, ty om dessa gudomliga varsel har Vagabonde i denna bok många roliga och beska saker att säga.

Med glädje och stolthet ser Idun Vagabondes medarbetarskap på Iduns krönikesida och med dessa rader ha vi velat påminna vår ärade läsekrets om att Vagabonde även under det nya år som stundar kommer att svara för denna viktiga avdelning i tidningen.

en betydande sak av en mindre betydande författare.

*

Ludvig Nordström: Svenskar. (Albert Bonniers förlag.) Man kan visst icke säga att Ludvig Nordström är tråkig när han skriver om totalismen, om Stor-Sverige och om den utopiska världsbild som han älskar att bygga upp för sin inre syn. Det är också möjligt att denne filosofiske Ludvig Nordström syftar långt och tänker djupt, men för oss vanliga dödliga är han dock bra mycket roligare när han trampar Öbacka gator. Där är han hemma, där känner han människorna, och där kan han i en livsbild eller i en episod fånga vårt intresse och samla väl så mycket av livsfilosofi som i den totalistiska världsbilden. De äro svenska till typ och kärna, dessa fiskare, krutgubbar, torpare och smeder som Ludvig Nordström rest ett äreminne i sin diktning, och svensk är också den unge Tomas Lack som går i den västerbottniska kuststaden och kämpar med sin melankoli och brottas med vår Herre.

Ludvig Nordström är en utmärkt berättare, och han känner till punkt och pricka de människor som befolkat hans barndoms värld i det historiskt vordna Öbacka. Men han berättar aldrig en historia på måfå, för blotta episodens skull. Antingen sker det för att belysa en karaktär eller ett människoöde, eller också sker det för att inordna den lilla händelsen i ett stort kausalsammanhang. Det finns både hjärta och humor hos Ludvig Nordström, men också ett intellekt som siktar mot stjärnorna och himlavalvet därovan. Han lär oss att de stora och betydande personligheterna även äro att söka bland de små i samhället, vilket vi kanske visste förut, men som vi äro benägna att glömma. Frånvaron av allt andligt högmod är det icke minst sympatiska draget i denna författares berättarkonst.

*

Gunhild Tegen: Eros i Uppsala. (Albert Bonniers förlag.) Redan bokens titel, och dess vignett med de små mulliga änglarna på den vita molntappen tyder på att det icke är några djupa kärlekens problem som författarinnan tar under debatt, men hennes studentnoveller äro trevligt och ledigt berättade med en viss journalistisk schwung, och författarinnan äger kunskap om de motiv hon skildrar från Uppsala av i dag. Hon berättar om kamratäktenskapens besvärligheter och den så lätt tilltrasslade ekonomien, om framtida professorsdrömmar som måste skrinläggas när man måste tjäna uppehållet för en stadigt växande och fordrande familj, och om svärmiska ungdomars värvandringar utåt Ultunaåsen och Grindstugan. Författarinnan rör sig på ytan av tingen och nöjer sig ofta med blotta antydningar, men hennes iakttagelse är snabb, och hon har humorns glimt i ögonvrån när hon skildrar livets vardag i ungdomens och lärdomens stad.

GURLI HERTZMAN-ERICSON.

För Ert hem

finner Ni det, som bäst passar Er smak och Edra behov, bland möbler och prydnadsaker, gamla och nya, i antika och moderna stilar, hos

A.-B. AUKTIONSHALLEN

RIDDAREGATAN 7 - STOCKHOLM

Tel. 749 83

SVALORNA FLYGA HÖGT

ELIN WÄGNERNS NYA ROMAN.

»SVALORNA FLYGA HÖGT» ÄR EN bok om Småland, men också om kvinnohjärtat. Den handlar om mannen och kvinnan, men också om människan och världen, också om personligheten och Gud.

Det kan tyckas stora ord, men det är inte för mycket sagt att i Elin Wägners nya roman rymmes något av allt detta.

Småland fanns i Åsa-Hanna, där fanns också lidande, försoning och ett stort människoöde inpressat i trånga yttre förhållanden. I sin senaste bok har förf. grävt än djupare och kommit ned till dolda källådror, som leva i mörkret långt under ytan men söka sig upp i dagen, när man minst anar det.

Själva fabeln är enkel nog. Lärarinnan Maria i Åskefälla skola är märkt för livet av de händelser hon drog över sig i sin tidiga ungdom. Det första var oförskyllt. En natt måste hon för att rädda liv och ära flyga över ett plank från sitt fönster, då en luffare bröt sig in till den ensamma lilla flickan, skollärarynnans piga. Efter fallet i trädgården drogs hon hela livet med en obetydlig hälsa.

Men det svåraste kom från Daniel Skörd, som först uppträdde som beskyddare och vann hennes kärlek och så rymde till Amerika från sin fästekvinna och sitt ofödda barn. Maria hade givit honom sin fullkomliga tillit och han dödade den och lämnade henne ensam åt sitt öde. Till det yttre ordnar sig hennes liv så småningom tack vare hjälpsamma medmänniskor. Hennes känsla av att en gång för alla vara dömd oduglig rättas av det förtroende hon får från andra. Hon blir lärarinna, längre fram i livet får hon kommunala uppdrag. Men i hennes inre sitter märket inbränt. Hon har upplevat det djupa förräderiet det som »bränner av hjärtroten, så att växandet stannar och livet vissnar ner... detta förräderi, som endast blir möjligt mellan dem, vilkas liv löpt samman i en levande punkt.»

Efter en massa år återvänder Daniel Skörd från Amerika, där han grävt guld, låtit tiden gå under hårt arbete och huvudsakligen sökt undvika att binda sig, att slå sig till ro och växa fast. Det var ju det han egentligen rymt ifrån. Att allt det han lämnade efter sig hade rätt upp sig på ett eller annat sätt, hade han en oklar förtröstan på. Och visst ville han träffa Maria.

När Daniel kommer för att uppsöka Maria i hennes skolhus, är hon borta och han går in i hennes rum, där allt talar sitt tysta språk om henne. Det finns också ett annat vittnesbörd om hennes liv: hennes bibel full av bokmärken med datum som visa vägen. Daniel finner sin egen frihetsdag angiven, en dag, då solen tycktes gå upp för honom. Men den dagens nattsida fann han nu i Marias bibel: »I min förtrognas ställe har jag mörkret», var det språk hon angivit. Så möter Daniel sitt andra jag, som levat hos Maria under den tid han varit borta. Det är ett pinsamt möte, ty det visar honom hans fullkomliga makt men även hans vanmakt. Hans makt hade sträckt sig över hennes liv, men mot hennes hjärta var han

Elin Wägner. Amatörfoto.

vanmäktig till slut. »Med sitt lidande träffade hon honom som med en snärt, och han kunde inte träffa henne tillbaka.»

Daniel hade inte tänkt sig hemkomsten med denna bittra tillsats. Han var beredd att visa Maria en liten vänlighet, han ville ge henne radio att hålla ensamheten på avstånd i skolhuset, men han ville över huvud taget låta det förflutna vara förflutet så som det enligt hans mening var naturligt och riktigt.

Det blir först en tid efter Daniels besök i skolhuset som de båda mötas, och då är Daniel mitt uppe i något nytt, som helt upptager honom.

Marias fosterson Lennart, som hon tagit sig an, när han var liten — hennes eget barn dog strax efter födelsen — har satt sig på Skördatorp, som var Daniels föräldrahem en gång. Dit kommer Daniel på besök och blir stannande. Han hjälper den unga hustrun Ester, som väntar sitt andra barn, han tjänar henne med hela sin ridderliga natur, vars beskyddarinstinkter en gång väckts av Marias ungdom och hjälplöshet. Det ligger inte någon orimlighet i motsättningen hos Daniel. Han hjälpte Maria, men han svek henne, då hon hotade hans obändiga frihetslust och ville binda honom vid torvan och ett hårt, otacksamt arbete.

Lennart och hans unga hustru Ester bilda en inom sig sluten enhet i sin enkla tillvaro, där allt synes självklart. Och så kommer Daniel in emellan dem, han uppträder som Gud Faderns milda försyn, köper Skördatorp, hjälper Ester i hennes svåra stund, då barnet kommer. Han får Esters dyrkan och tillit lika oinskränkt som han en gång ägde Marias.

Men hans oinskränkta makt över henne brytes av en starkare: sjukdomen. Ester dör i lungdot, vårdad i det sista av Daniel. Daniel betalar på detta sätt en dubbel skuld. Han har tjänat Ester, som han en gång borde ha tjänat Maria. Han har svikit Lennart, då han tog hustrun ifrån honom, men han anser sig försona brottet med sina trofasta omsorger för Ester ända till det bittra slutet.

Var är Maria, medan allt detta sker? Kan hon inte ingripa, inte hejda det oundvikliga? Hon har hållit sig undan, hon känner sig maktlös och hon har händerna fulla av annat än just de tres öde. Men det finns ögonblick, då hon känner en djup gemenskap med Daniel bortom alla ord, som om hennes lidande hade givit henne makt att inverka på hans liv.

Hon måste också direkt ingripa trots sin olust. Det kommer en stund, då hon inte längre kan skjuta undan vad hon känner som sin plikt: att försona Daniel och Lennart. De båda männen leva på Skördatorp efter Esters död och hata varandra. Lennart har med sitt arbete gjort Skördatorp mera värt än det någonsin varit, men Daniel är dess ägare. Han kan sälja till vem han vill och han vill motarbeta Lennart, låta honom känna sin vanmakt.

Men inför Maria smälter hatet. Den stora uppgörelse Daniel och Maria ha med varandra på kyrkogården en mulen dag, då svalorna flyga högt, får helt sin färg av hennes tysta, starka inflytande. Det är framtiden de tala mest om, deras gemensamma förflutna har uppgått i något större och förvandlats i synnerhet för henne. Där finnes inte mycket att säga. Men Lennart och Esters små flickor och Daniel själv, som har makten över dem och som helst vill ge Lennart en minnesbeta, innan han reser tillbaka till guldgrävarlandet, över dem styr och råder Maria med makten av sin starkhet, som inte synes i ord.

Daniel den rotlöse, den orolige, trodde, att han i Ester förlorat det enda han ägde värt att hålla fast i livet. Men vid samtalet med Maria känner han för första gången i sitt liv att »han förband henne med något, som var värt att fasthålla, något som var svårt att förlora.»

Detta är den inre historia om den lilla lärarinnan Maria, som Elin Wägner berättat med så mycken övertygande kraft, att man känner hur denna gestalt växer som ett träd ur marken och vecklar ut en krona, där himmelens fåglar slå ned och sjunga.

Vid sidan av denna inre historia, som är bokens kärna, finns en mängd detaljer, som ge den färg och omväxling. Bitvis kommer man att tänka på Almquists folklivsskildringar med sina klara liksom på guldgrund målade figurer. Men å andra sidan rymmer boken mycket av Elin Wägners rappa iakttagelse. Där är Kajsa Domadag med skägget och tron på lojingen, baronerna Mustcamp med sina anglosaxiska traditioner, Sven på Nabben som är instämd till tinget för »att han bränt» och förbannar sin drumlighet att han inte avväjde faran i tid och »bjudde nykterhetsnämnden». Med glädje känner man igen de snabbt impressionistiska skildringarna av småländsk urbefolkning och doften från landskapet, som skulle kunna kallas Ljungheda efter en av socknarna på Elin Wägners smålandskarta.

Den pejling av själarna, som gör »Svalorna flyga högt» till en så märklig roman, har väl förf. försökt förr, men aldrig har hon nått så långt som här.

ELISABETH KREY-LANGE.

BRYGG
»MUMMA»
TILL JULEN

på följande sätt: En halvbutelj CARNEGIE PORTER blandas med en halvbutelj pilsnerdricka, i vilket senare först lösts en à två matskedar strösocker.

MARGARET RANNSAKAS

— DU ÖVERDRIVER, SADE MAGISTERN.

Assessorns svar kom som en profetisk fanfar ur ett väldigt rökmoln: — Nej, varje medveten handling är dikterad av själviska motiv, i hur många förskönande slöjor den än sedan är svept.

— Tesen kanske är filosofiskt oantastlig, men för alla praktiska ändamål måste man väl dra en gräns: handlar jag med tanke på egen fördel, är det egoism. Handlar jag till annans bästa, utan bitanke på mig själv, är det altruism.

— Men så handlar du inte.

— Vad kallar du det då, om jag i hemlighet läser gratis med fattiga pojkar, till exempel?

— Populäritetsjakt, svarade assessorn snabbt, och hans ögon tindrade gemytligt. Det var förbluffande, att en kropp, så lik ett av Bredas mustigaste och mest livsbejakande porträtt, skulle rymma en själ, fylld av misstro till mänskligheten. Men denna misstro var icke sval och syrlig, den var fylld av aktivt intresse. Assessorn samlade bevis för dess berättigande med samma iver som andra samla elzevirer, lergökar och ömma minnen. Varje god gärning, som kom till hans kännedom, väckte hans detektivinstinkter: var låg dess dolda kärna? Då han funnit den, log han belåtet — jag bedömer inte, jag konstaterar, sade assessorn — och yttrade de originella orden: Vad var det jag sade? Hans belackare påstodo visserligen, att assessorn tydde karaktärer som fan läser bibeln, men hans vänner och framför allt han själv ansågo honom för en stor psykolog och filosof. Fjärran vare det från denna trubbiga penna att försöka tolka hans subtilare satser. Men frågade någon efter assessorns filosofiska lärofäder och skola, näpste han honom med ett bistert: Jag läser inte, jag tänker själv.

Nu fortsatte han: — Jag har inte undersökt ditt fall närmare, men det kan tänkas —

— Det är bra som det är, sade magistern stelt. Vad säger du om kusin Håkans bravad i går? Hoppar i sjön i november månad, drar upp ett halvdränkt flickebarn, lagar att flickan blir omhändertagen och försvinner själv. Var är de egoistiska motiven?

— Den stora gesten. Publiken.

— Där fanns inte en katt, som såg på.

— Och det kommer snart inte att finnas en katt, som inte har hört talas om det. Känner den gode Håkan. Karlen är ett förbannat äckel.

— Men i detta fall —

— Jag kom upp till dem igår kväll. Idyll framför brasan i hallen. Han satt i en bekväm stol, iförd en romantisk morgonrock, och lät sig dyrkas av Margaret, som var uppflugen på armstödet och dinglade med benen. Han var Hjalten Som Har Räddat Ett Liv i varje tum. Han tilllät oss inte att tala om det (en bagatell, kära ni, vilken karl skulle inte ha gjort så?), men han tillät oss inte heller

för ett ögonblick glömma bort det. Han rörde på sig med en liten grimas (löjligt, man blir litet stel av att ligga i vattnet så här års), han stirrade in i elden med vakert manligt allvar (hur kan den stackars flickan ha det nu? Jag känner mitt ansvar att ha återbördat henne till livet)...

— Det var roligt att höra, att fru Margaret dyrkar honom än, insköt magistern avledande.

— Roligt? Jag vet inte det. Det är det enda spår av enfald jag har märkt hos en annars klok och söt liten flicka... Den store psykologen hade sina ömma punkter, och en av dem var systerdottern. Med en plötsligt vaknad misstanke fortsatte han: — Varför inte? Vad har han haft för sig nu?

— Mja, det är väl snarare hon. Margaret har stulit, köpt eller på annat konstlat sätt skaffat dem ett barn. Fnys inte, det lär vara ett faktum. Folk pratar, saken är höljd i mystik. Somliga säger att det är hennes, andra att det är hans... Lugn, käre bror, med vår kännedom om parterna finns det inget tvivel om vem — Vart corpus delicti tagit vägen igår kväll? Sov, antar jag. — Magisterns röst sjönk som en nedgången grammofon, ty hans tankar hade åkt över i det gamla spåret igen. — Vad ser du nu för själviskt i Margarets kärlek till Håkan? Eller ännu mer, om hon trots deras trassliga ekonomi och andra obehag tar emot ett barn, som han har med en annan?

Detta var infernaliskt av magistern, ty nu tvang han assessorn att antingen frågå sin ställning eller ta hårdhänt på sin ömma punkt. Denne morrade och svängde sig:

— Jag sade medvetna handlingar. En våldsam förälskelse är ingen medveten handling.

När han fick se magisterns lilla leende, blev han het och tog i på allvar: — En förälskad människa är en ovanligt stor egoist. All hennes diktan och traktan går ut på att äga det älskade föremålet. Antag nu, att Håkan har ett barn och att Margaret tar sig an det. Ser du inte, hur det passar in? Hon vill inte erkänna det, men undermedvetet inser hon, att hennes för-gudade Håkan är en spelevink. Hon blir rädd att mista honom och binder honom med alla band hon kan. Barnet blir ett starkt —

Assessorn tystnade plötsligt, och en smula skamset. Han tyckte verkligen inte om, att det var Margaret han kartlade på detta sätt.

— Saken kan för övrigt inte bedömas på löst prat, slutade han strängt.

*

När han följande förmiddag steg in i en liten men välbekant hall, visade sig alla diskreta pejlingar överflödiga, ty på den stora fårskinnfällan framför kakelugnen lågo Margaret och en synnerligen liten person på alla fyra och förde ett starkt oväsen. Det dämpades, och Margaret för-

sökte resa sig att höviskt hälsa sin morbror, men måste nöja sig med att tala upp och ned (ty hennes bena var betydligt närmare jordens medelpunkt än hennes haka):

— Förlåt, kära morbror, men vi är kameler. Snälla kamelen, släpp mitt hår!

— Jaså, du har så ungt främmande? sade assessorn med oskyldig förvåning.

Margaret, som just varit på väg att stiga upp, satte sig igen på fällan och skrattade med alla sina vita tänder.

— Hör, den borne diplomaten! Nu skall här bli förhör. Hon böjde sig fram och skakade sitt tillrufsade hår. Det lade sig lydigt i kubistisk ordning, som om aldrig en vindfläkt kommit det förnär. Det kanske mest var ett trick för att vinna tid, ty trots skrattet fanns det både spänning och reservation i hennes blick. Nu sade hon vädjande:

— Morbror Bengt, bestäm dig för att tycka om det här lilla pyret, för vi skall adoptera henne. Det är bäst du får veta det med detsamma: hon är — Håkans. Innan vi gifte oss. — Hennes ton gjorde kommentarer omöjliga.

— Ni nämnde ingenting om henne igår, sade assessorn litet lamt.

— Å igår! Vi var så upptagna av —

— Håkans bedrift, ifyllde assessorn.

— Ja, och — och det hade varit litet tråkigheter förut, så jag ville inte irritera Håkan med att föra det på tal igen.

Så, det var Håkan, som blev irriterad!

Det blev en paus.

— Det här var rart av dig, Margaret, sade han sedan allvarligt. Det är väl inte så lätt.

Men då flammade hon upp.

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt: 50 öre intill bred textspalt,
40 öre å övriga sidor e. t. Hel marg. 55:—, halvmarg.
30:— pr gång. Hetsida f. t. 750:—, hetsida e. t. 600:—.
Lediga platser och platsökande 30 öre.

Tel. 1646 o. N. 6147

Grundlagd av

FRITHIOF HELLBERG

IDUN

Chefredaktör:

EVA NYBLOM

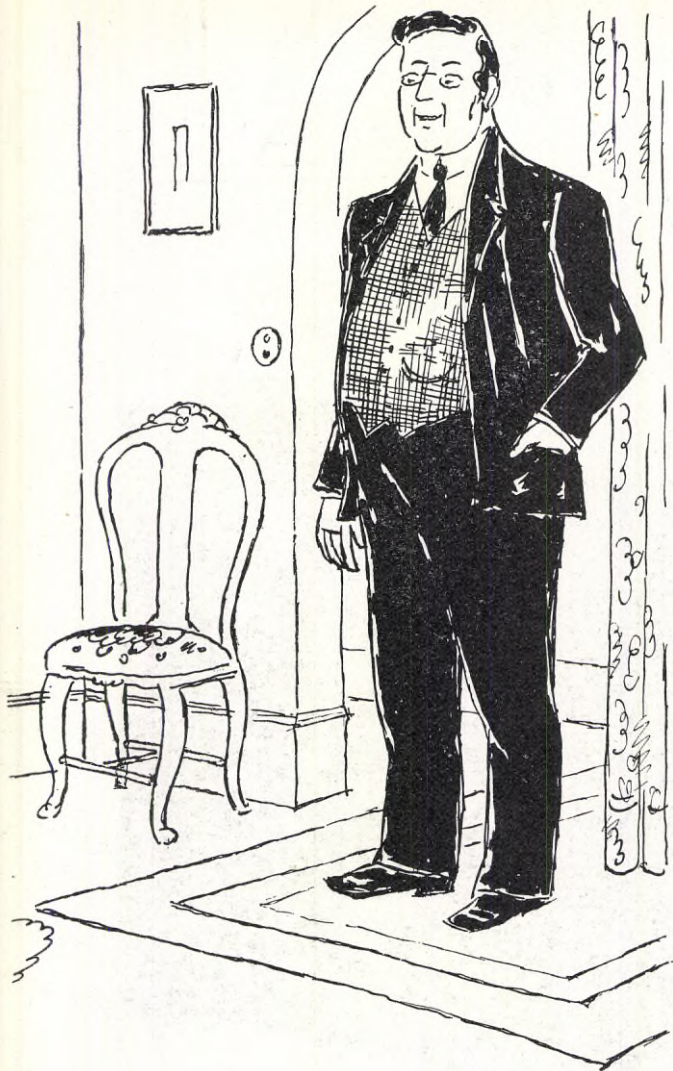
Tel. Redaktionen N. 9803 o. N. 402. Verkst. dir. N. 4304

Iduns prenumerationspris:

UPPL. A.		UPPL. B.	
Helt år	17:—	Helt år	15:—
Halvt år	9:—	Halvt år	8:—
Kvartal	4:50	Kvartal	4:25

Tel. N. 1602 o. N. 6147

av DAGMAR EDQVIST

— Nej, nog är det svårt — men förstår du inte för vem? Jo, för Håkan. Han får skylta som brottslingen, en gammal historia grävs upp, det tisslas och tasslas om vem hon var — medan jag får en billig gloria för min adelhet.

Assessorn försökte dölja sin okänslighet för Håkans lidanden.

Så småningom fick han höra det mesta av historien, och resten slöt han sig till själv. Den hade börjat banalt och obehagligt, med ett anonymt brev. Margaret brände upp det i en dunkel föreställning om att det var det rätta sättet att behandla dylik litteratur, men då kunde hon förstås de få raderna utantill: »Gå till Brunngatan 89 får frun se någe!» Skrivet med vad som enklast och kärnfullast kallas pigstil.

Se vad? Var det ett skämt, en mystifikation, en ny sorts reklam? Det intresserade henne inte, man fäster sig ej vid anonyma brev. Samma dag råkade hon dock gå ut och gå alldeles för sig själv. Brunngatan befanns vara en lång, smal och skum gata, som började respektabelt och slutade med bedrövliga kåkar. Nr 89 låg alldeles i slutet. Den avvek på intet sätt från sina grannar, var lika trist, hade samma spjaljalousier i fönstren. En liten unge satt och lekte på den flata sten, som föreställde trappa. Eljest var gatan tom. Nej, hon lekte inte, hon bara satt. Vad var där att se? Ingenting.

Men Margarets fantasi var satt i rörelse. Hon anade mörka hemligheter bakom husets grå vardaglighet, det både skrämde och lockade henne. Hon kom ideligen att gå den vägen de följande dagarna. Det lilla barnet på trappan var tydligen en in-

stitution, hon satt där alltjämt. Som Margaret hade en oklar känsla av att det är dödligt för små barn att sitta på kalla stentrappor, försökte hon locka henne därifrån, men flickan bara såg stadigt och allvarligt på henne och stack sin tumme i mun. Bekymrad fick Margaret nöja sig med att ge henne en chokladkaka och låta henne sitta.

Varför lyfte hon inte helt enkelt ned flickan, eller gick in i huset och tog reda på vem som bodde där? Hon torde inte. Att tränga sig in i ett främmande hus eller gå handgripligt till väga mot obekanta människors barn, det låg inte för Margaret. När hon bara gick där gatan upp, var hon i hög grad sig själv — intresserad, tankspridd, litet rädd, diffust lycklig, därför att hon stod på den aldrig överskridna gränsen till ett äventyr.

När hon kom in, såg Håkan upp på henne över boken, han läste i, och hon fick en verklig chock. Hon hade inte sett barnets likhet med Håkan, men nu såg hon Håkans likhet med barnet.

Denna Margaret var känd för att vara en stillsam och lugn människa. Men en lugn människa och en lugn människa är inte alltid samma sak. Det finns det andefattiga lugnet, som beror på ofullgångenhet i förmågan att reagera, det finns det medvetet optimistiska lugnet, som vägrar att låta sig störas i sin bekväma ro, och det finns bland andra det lugn, som är det tunna skalet över många häftiga och stridiga impulser, vilka ungefär jämnt hålla varandra stången.

När nu Håkan vände sig om och såg på henne med ett främmande barns ögon, uppdelades hastigt Margaret i flera olika personer, som alla ville göra sig hörda på en gång.

Den första var bittert svartsjuk:

Min man har ett barn, som inte är mitt! När, var, hur, med vem har han fått det?

Den andra var den sårade hustrun-kamraten:

Varför detta dumma och onödiga hemlighetsmakeri? Nog kunde han väl ha haft så mycket förtroende för mig, att han talat om det frivilligt!

Den tredje var stridbart kvinna contra man:

Är även du, du Håkan, en sådan, som kan lämna sitt eget kött och blod vind för våg?

Den fjärde rösten kunde först så småningom göra sig hörd. Men den upprepade gång på gång, moderligt och ömsint:

Han har tegat för att inte göra mig ledsen. Han vet inte hur barnet har det. I sådana fall är han bara en pojke. Jag älskar honom. Jag älskar hans barn. Hans barn skall vara som mitt, vem som än har satt det i världen.

Men detta förändrade ju saken! Hon borde ha lyft ned flickan från den kalla trappan, hon var ingen ovidkommande person. Den lilla flickan skulle också bort

därifrån — beslutet växte och mognade i hennes bröst.

Under allt detta skötte hon sina vanliga sysslor, litet blek av sina inre strider kanske, och försökte fatta mod att tala om för Håkan, att han var avslöjad. Hon fattade mod vid diskbaljan, hon fattade mod i länstol, men modet lät sig icke fattas. Hans pinsamma överraskning plågade henne tioudubbelt i förväg, och dessutom var hon rädd själv, ty Håkan var en sund natur, som uppfattade varje för honom obehaglig sak som en abnormitet, vilken han hastigt avskuddade sig på sin omgivning genom att brusa upp. Margaret avskydde scener. Hon hade inget temperament i den vägen. Häftighet skrämde och förödmjukade henne. När hon så småningom också hunnit bli ond, var det effektfulla ögonblicket i allmänhet över, och hon fick gå där och långsamt smälta alla sina osagda repliker. Ty så snäll var hon inte, att hon bara teg och tog emot och dessutom var nöjd och glad.

Men hennes rädsla satt när allt kom omkring inte så djupt som hennes goda hjärta och känsla för rent spel. Det blev mycket sent, men det var dock samma kväll hon talade med Håkan. De veckor av hetsiga argument, juridiska rådplägningar och ekonomiska bekymmer som följde, är ett tråkigt kapitel, som man kan hoppa över. Nu var dock den lilla flickan där.

Assessorns besök blevo betydligt tätare än förr, ty Margaret hade fått ett nytt intresse för honom. Hon var inte bara en söt och trevlig ung systerdotter, hon var också ett psykologiskt experiment. Samtidigt som det växte upp en förtrolig vänskap mellan de båda, behöll han kvar rollen som opersonlig iakttagare.

Men om det var en plan att genom godhet mot Ell — den unga damen åtnjöt det klingande namnet Elisif — behärska hennes far, måste även en föga skarpsynt iakttagare snart se, att den var misslyckad. Håkans hållning var litet egendomlig. Om Ell varit Margarets dotter skulle den varit rimlig. Han var aldrig ovänlig, men på ett egendomligt sätt — med en liten bismak av överlägsenhet — tog han avstånd. Han placerade sig på ett plan, Margaret och Ell på ett annat. Han fick förfärligt mycket att göra. Det blev allt oftare så, att när Ell väl somnat på sitt rosenröda öra med tummen i munnen (vilket var förbjudet), gingo Margaret och hennes morbror på bio eller sutto och pratade, medan Håkan var upptagen.

Så småningom fick assessorn en känsla av att luften var laddad: här hände någonting, fastän ingen sade något. Margaret blev så mörk i ögonen och smal om hakan, Håkan gick omkring med en tjurig min på sina manligt sköna drag, som om han blivit illa behandlad.

Assessorn motstod frestelsen att uppsöka sin vän magistern och lyssna till skvaller. Med största motvilja, ty han var fylld av avvaktan, reste han i stället på sin årliga

III. Annie Bergman.

(Forts. sid. 1379.)

Kungl.

Hovlev.

A.-B. AUGUSTA LUNDIN
KUNGSTRÄDGÅRDSGATAN 12 - STOCKHOLM

ETT KONSTVERK TILL JUL

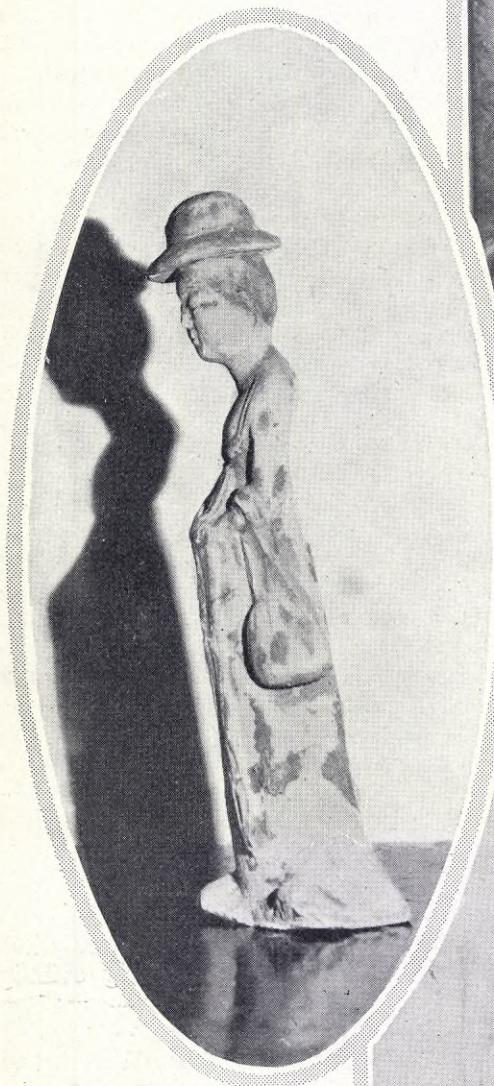
Konstutställningarna påminna oss om att en tavla eller konsisak är en julklapp att rekommendera. I Konstnärshuset har Einar Palme debututställning — bland hans tavlor har en inköpts av Göteborgs museum och en föreslagits till inköp av Nationalmuseum. En annan debututställning är Bo Beskows nyligen avslutade i Gummesons konsthandel. Sist men icke minst antecknas ännu ett kulturevenemang i huvudstaden: Ostasiatiska samlingarna, hopbragta av Kinakommittén, ha öppnats i Handelshögskolans lokal och högtidligen invigts.
Holmén och Kjellgren, foto.

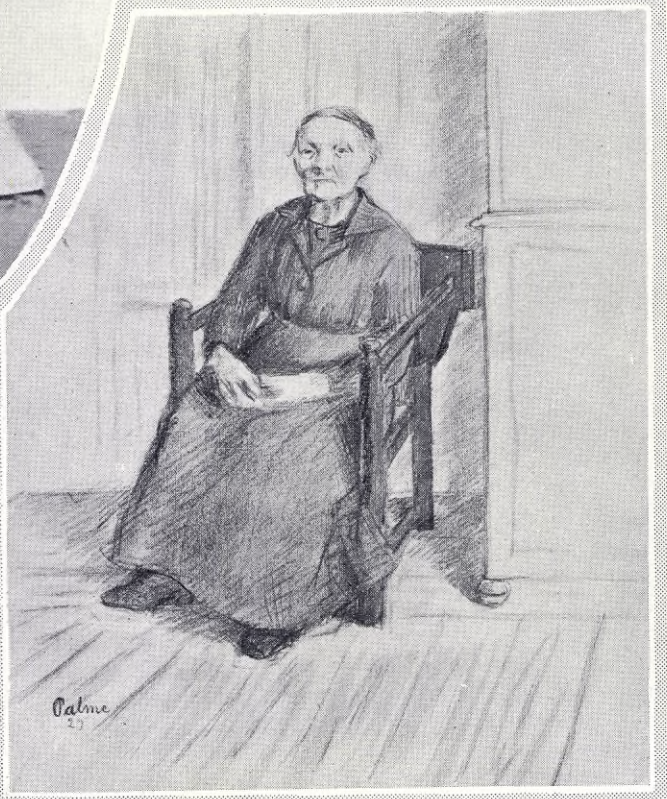
Fru A. Porträtt i olja av Bo Beskow.

Lackerat skåp med pärlemorinläggningar från 1600-talet. Häst av grå lera från Wei-dynastin (220—264). Ur bröderna Hultmarks samlingar.

Gravfigur av lera från Tang-dynastin (618—906). Ur ingenjör O. Karlbecks samlingar.

Trotjänarinnan. Teckning i kol och krita av Einar Palme.

Trädgårdsmästarens dotter. Oljemålning av Einar Palme. Inköpt av Göteborgs museum.

KONSTFLITEN

Flossamattor och andra mattor

Handvävda, slitstarka.

GÖTEBORG, Kyrkogatan 24

Broschyr om flossamattor sändes på begäran.

"NAJADEN" Ansjovis i ostronsås.

Extra kvalitet. Ny för säsongen.

Begär **"NAJADEN"** ansjovis!

HAN OCH HON GE JULKLAPPAR

VAD SKALL MAN VÄLJA I MÄNGDEN? NÅGRA GODA RÅD.

En liseuse i rosa shetlandsull med svandun. N. K.

JULEN HAR BLIVIT EN DEFENSIV, åtminstone då julklapparna skola köpas.

På förhand har man ställt upp sina försvarskrafter i god ordning och orubbligt slagit fast: Inte ett öre mer än så och så får ges ut till julklappsinköp.

Men finns det någon, som inte tvingas ut ur sin fasta position och måste draga sig tillbaka en gång, ja, två och tre?

Ändå är inte pengarna det värsta. Alla veta, att den moraliska sidan av julklapparna så att säga, den utgör just knuten. Vem skall ha vilket och vilket skall passa för vem, det är som en gissgåta. Den blir inte löst bara med att beskåda julutställningarnas mångfald, för många blir den snarare än mera komplicerad sen de sett allt som bjudes ut.

Här behövs en ny defensiv. Man får försöka finna några linjer att gå efter. »Man», det är i det här fallet både Han och Hon och barnen. Dessa intressera sig förstås allra mest för julklapparna, men i synnerhet för sina egna, blivande.

Skall man gå efter nyttolinjen eller lyxlinjen? Hon, om hon hunnit bli gift och få barn och ett besvärligt hushåll, går förmodligen in för nyttolinjen. Det är så mycket som behövs både åt mannen, barnen och till huset. Hon har bara en viss begränsad summa att röra sig med. Om hon skulle köpa Åke en halsduk eller ett par handskar? En riktigt stilig halsduk kan man få för 4,50. Åke behöver också skjortor och kragar, även näsdukar. Hon minns inte den jul, då han inte fick halsduk, skjorta, kragar och näsdukar. Bara mängden har växlat, beroende på hur mycket hon lyckats skrapa ihop. Till 25 är det högsta hon någonsin kunnat gå, och då ser det hedersamt ut med flera paket. Men när hon kommer hem, har hon köpt en nattrock i satin för 19 kronor och halsdukhängare att sätta på väggen för 5:50. Alldeles vid sidan av sina inköp har hon förälskat sig i en paraplykäpp å 39 kronor. Oöverkomlig på grund av priset.

Han har många outhärliga, halvklara föreställningar om vad man skall ge en kvinna

till jul. Antingen rena lyxen eller också rena nyttan beroende på om han är gift med henne, i synnerhet sen flera år eller endast förlovad eller helt nygift. Men han förväxlar ofta hemmet och hustrun. Tänk så bra det vore med en dammsugare eller ett elektriskt strykjärn av nyare konstruktion eller en kaffemaskin eller golvbönare. Visst behövs allt det där och indirekt har en husmor nytta av tekniska förbättringar inomhus. Mycket stor nytta. Men som julklapp — är det inte en smula opersonligt? Hon uppmantrar nog hans tendenser att ge nyttiga saker: — Det är så mycket vi behöver till huset, säger hon, och då blir han glad och tycker, att han fått klara och bestämda riktlinjer.

Herrar tro alltid, att de göra uppköp rationellt och efter en på förhand uttänkt, illistig plan. I stället äro de med få lysande undantag de mest hjälplösa offer. Och hon önskar kanske något helt annat, när hennes läppar uttala ord som matta till hallen och rostfria bordsknivar. Hon kanske tänker innerst inne: — Om han ändå ville se mig i samma skimmer som en gång för länge sen. Om han ville gå förbi alla de där nyttiga sakerna och förstå, att jag själv för min personliga del också borde ha något. Något som jag aldrig skulle köpa mig på eget bevåg, även om jag hade pengar. En flaska dyr, fin parfym, en av de där laméschalarna, som nu är moderna, de fyrkantiga, som man draperar sig i som en kappa. Men de äro vansinnigt dyra. Eller en annan schal av samma fyrkantiga fason med sammetsblommor på chiffonbotten. Eller bara en vacker scarf, det finns för 22 kronor, som se riktigt moderna och flotta ut eller en kimono, men inte en vanlig i yllemusslin utan ett lyxplagg. Men hur skall han kunna räkna ut någonting sådant, när hon till på köpet inte andas ens om sitt hjärtans begär. Han är ju bara en vanlig karl och inte skolad ett dugg i psykologiska spetsfunderigheter, som kvinnor tycks älska.

När det gäller barnen kan nyttolinjen följas nästan utan avvikelse. Tumvantar och sportdräkter, skridskor, skidor, meccano och verktygslåda åt grabben och sysaker obs! i prydligt omhölje åt tösen. Det finns också leksaksbilar med elektrisk belysning, som är en nyhet för året, men den kanske kan hemlighållas. Annars väcker den såkert ett vilt begär att äga just en sådan bil framför allt annat. Men också pyjamas, strumpor, ja, allt vad man kan ha på sig, allt, som över huvud taget kan slås in i paket och lackas med många sigill.

Lyxlinjen skulle man vilja föreslå för en helt annan kategori av mottagare, om nu inte hon, som är gift och medelålders och praktiskt inställd, får komma i fråga.

Lyxlinjen för de fattiga släktingarna, de små gummorna, som man kommer ihåg till jul om aldrig någon annan gång. Det är så många, som aldrig få en blomma i present och som sätta värde på den riktigt in i djupet av sitt hjärta. Eller — mera materialistiskt — marsipan i någon form eller en vackert garnerad tårta. Om inte annat så är en flaska eau de cologne ett slags lyx, som nästan inte är någon. Eller ett par fina strumpor, någonting stickat eller virkat, som har en viss liten dragnig åt lyxutförande. En s. k. liseuse i skärt eller ljusblått skulle säkert glädja en gammal dam obeskrivligt, eftersom hon kan se prydlig ut i den, då hon ligger och läser eller tar emot någon väninna på sängen.

Uppriktigt sagt finns det en kombination av nytta och lyx och den kombinationen kommer till sin rätt om julen.

Det mesta av hemslöjd och konsthantverk hör till den kategorien. Svenskt porslin t. ex. en trevlig kaffe- eller teservis, speglar med tennram, tobaksburk i tenn åt en herre, tennsaker. Svenska glas i kristall, om det så bara är ett helt enkelt med mottagarens monogram eller en vacker karaff med tillbehör i rökfärg eller bernstensgult. Det finns ju både Orrefors och Eda och vi ha sett monogramglasen hos Svenska Kristallaffären. Keramik som planteringskrukor, mässingsdosor i drivet arbete, som är konstnärligt och ändå bara kostar en spottstyver, armatur som lyktor för villor med blyinfattning efter gamla svenska modeller, ljusstakar av en rikedom olika typer och material. Man skulle kunna göra en svensk julmarknad mera välförsett än den på Stortorget och upptäcka, att det finns mycket mer än man trodde av vackra verkligt förfinade bruksföremål för hemmet. Med eller mot sin vilja skulle man då få lust att göra reklam för svensk vara i synnerhet till jul.

ETH. K.

Ett stilleben av lämpliga julklappar. Paul U. Bergström.

Godtag inga s. k. ersättningar —

Använd blott

AMAFLO

Henna Champoneringspulver

så erhåller Ni ett friskt, glansigt, livfullt skiftande och bedårande hår.

För såväl ljusst som mörkt hår i paket å 35 öre.

SCARVES OCH VÄSKOR TAS ALLTID EMOT

I ULLGARN ELLER CRÊPE DE CHINE

DEN NYTTIGA SIDAN.

EN TÄMLIGEN LITEN PORTMONNÄVÄSKA, sydd i ett ytmönster på stramalj, kostar i handeln omkring 20 kronor. Om detta pris berättigande är det svårt att döma, frakt och tull, ifall väskorna komma utifrån etc., men vad vi veta, alla vi syende, är att för oss är det opraktiskt att betala ett sådant pris. Väskan är ingen raritet d. v. s. vi kunna göra den själva och det mycket lätt. Alltså köpa vi icke dessa ting — vi lägga ned våra pengar på sådant, som vi antingen inte kunna göra eller som vore oss så besvärligt, att tiden vi lade ned på arbetet vore använd bättre.

Dessa väskor, av vilka ett par ses här, finnas i alla möjliga färger och storlekar, somliga ha blixtlås, andra äro endast delade i tre delar, platta och konstlösa — allt moderna ting, som de icke syende, särskilt våra herrar, få köpa färdiga.

Vi sy till jul en väska och en scarf i samma stil, det vore en utsökt present. Väskan på vår bild har långa handtag, jag ville föreslå, att man i stället på maskin satte på ett blixtlås, som sys så tätt till kanten att sömnaden inte syns. Man broderar på en tyll, som har tre hål pr cm. Bäst är att spänna den på en lätt hopsatt ram. Annars kan man göra den på stramalj, som finns överallt i handeln. Scarfen, som ej får göras på stramalj, mäter 1 m. 30 cm. Tyllen spännes på bågen med beräknad sömsmån och man syr med ullgarn ett ytmönster, börja med att trä garnet ett par gånger upp och ned, gör aldrig knut. Sy långa stygn över 6 hål och trä upp i det sjunde, gör 9 sådana stygn i trappsteg, alltid ett hål högre för vart stygn, gå sedan neråt igen. Fyll hela bredden med dylika viggas, och sy nästa rad över denna, nästa likadant o. s. v. tills hela ytan är fylld. Färgerna här äro 4 rader svart, 3 rader mörkgrått, 2 rader ljusgrått, 50 rader vitt, så ljusgrått, mörkgrått och svart igen. Fyll ut uddarna, som uppstå ner till, med vitt.

Scarfen virkas runt med små fasta maskor i vitt. Väskan sys på övligt sätt, antingen som en portmonnäväska eller en rak "påse", som stänges med ett blixtlås.

Småbarnsplagg göras på samma sätt. Man tracklar upp tyll i båge och ritar upp mönstrets konturer — till en liten kofta, en mössa eller en hel klänning — och fyller hela ytan. Ett rutmönster kan här göras, som bilden visar, varvid nedre delen är rutad i avvikande färg.

En jacka åt en vuxen har ett ytmönster, inrutat i svart. Man gör då först de svarta ränderna, som endast bestå av ett svart stygn över tre hål, träd ned i fjärde hålet. Hela tiden snett uppåt och stick upp nålen 2 hål över det förra.

Sedan fylls innanmätet innanför de svarta

ränderna med vitt eller någon färg. Då man går över en svart rand, får man se till att smyga garnet under det svarta, ty dessa plagg äro ju lika på aviga och räta.

Axelsömmen kastas ihop — den bör således vara väl provad förut — sedan trär man rader av garnet som kantning runt hela västen, även runt ärmhålen.

Man kan göra mycket i denna teknik. Samma idé uppträder i angorastramaljen, som vi förut omtalat i denna spalt. Den är dock något tjockare, i gengäld behöver man där ju alls inte fylla utan endast sy bårder. För plagg till små barn är angorastramaljen idealisk. Likaså är den en god ersättning för dessa "koftor", som vi inte finna vackra, men som äro outhärliga, därför att de värma och äro så lätta att kasta av och på. En jacka av angorastramalj kan man ta emot besökande i, det gör man inte lika gärna i en kofta . . .

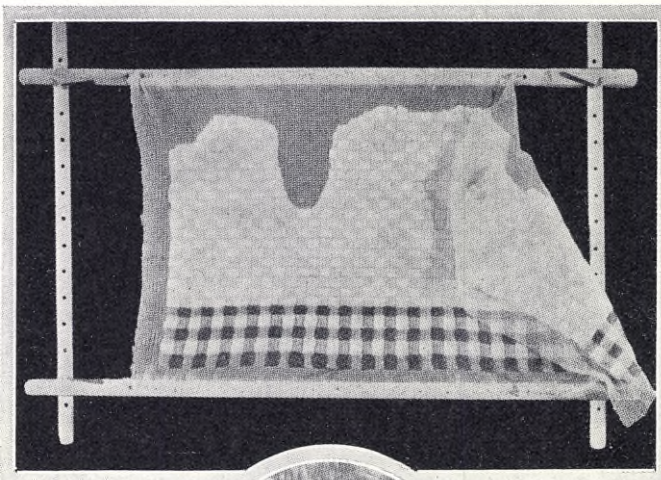
För att ägna ett ord ytterligare åt väskor, så är variationen här ofantligt stor. Man kan göra dem i ett par toner och i elegantare utförande med guldtråd bland yllegarnet, i de läckraste pastellfärger eller i djärvare rändningar till gatubruk. Man kan randa dem med raka rader, där endast färgen blir det bestämmande, icke mönstret. Alltför mycket arbete bör icke nedläggas på dem, de äro en modesak men en "rejäl" vara, som inte prälar, utan i stället har något bestickande rättfram och är behaglig att handskas med. Samma idé ha vi sett i ett par år i bast, som inte håller. Nu har man funnit det sköna ullgarnet, som vi aldrig tröttna på — men i silke kan en läcker sådan väska också göras.

A propos scarf vill jag här ge ett par lätta geometriska mönster till två scarves i crêpe de chine. Finfin juklapp!

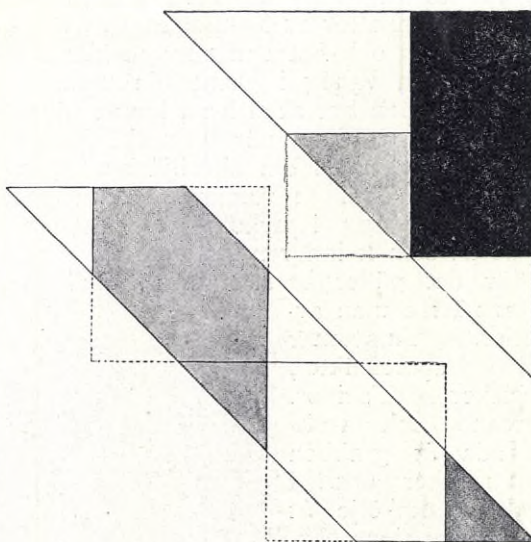
Scarf i form av en trekant, färgerna svart, grått och vitt. Formatet: 2 rektanglar 35×70, och en ruta 35×35, som dubbelviks utmed den prickade linjen.

Den andra är avlång, består av två rutor, 50×50 cm. tagna på snedden. Hörnen klipplas av i enlighet med de prickade linjerna och placeras ett i var ände och två där rutornas spetsar mötas. Färger: brunt och citron, marinblått och rött, gult och orange. Scarfen kan pikoteras runt om, (sådant göres billigt på maskinateljéer) eller rullfällas.

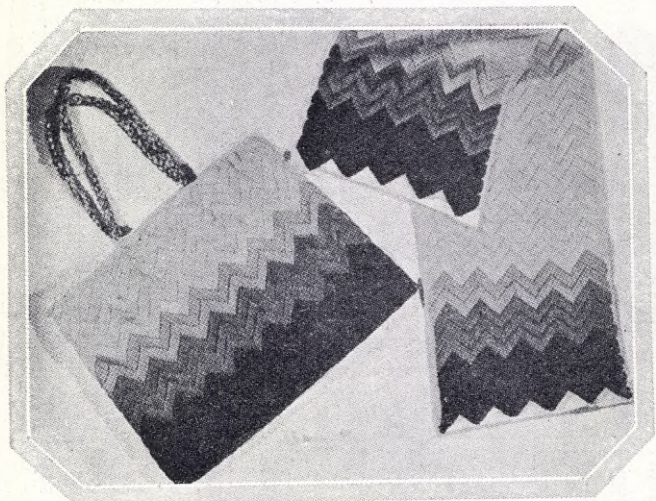
CECILIA MED NÅLEN.

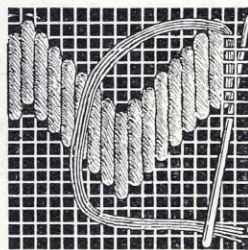
Överst: Ett barnplagg på tyll i arbete i bågen.
Under: Detalj av tyllarbetet.

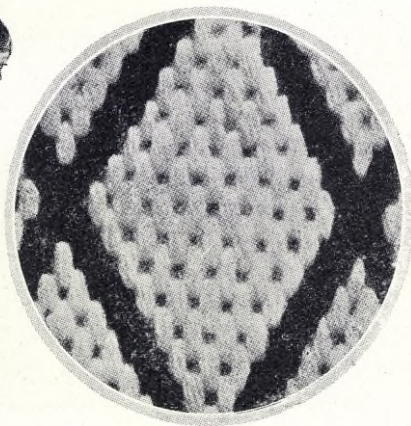
Två scarves av crêpe de chine.

Väska i stramalj eller på tyll och scarf av med ullgarn-trädd tyll.

Hur man trär viggmönster på stramalj och tyll.

En väst träd på tyll med detaljmönster.

H E N N E S S P O R T D R Ä K T

EN KLASSISK OCH LÄMPLIG JULKLAPP.

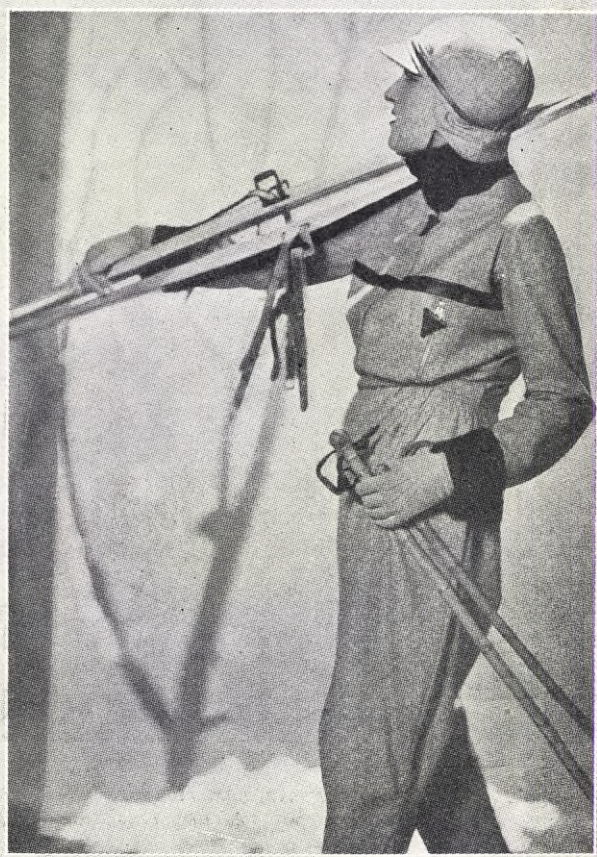
Av

Sonja

accepterades ej genast ens av alla skidåkande damer. Att döma efter en del tecken, så måtte det finnas fullt upp med människor, som tydligen tro, att kvinnan är på något mystiskt sätt född med kjol. Så otänkbart förefaller det dem att utrusta henne med utlämnande av denna persegel. Lyckligtvis voro emellertid ej alla av den åsikten. Nu uppträda flertalet av skidande damer i byxor.

På senare år ha långbyxorna alltmer favoriserats. Det förfaller att vara en mycket klok åtgärd. Kvinnor ha, som bekant, ofta litet korta eller för korta ben — hur man nu vill formulera det —. Den saken blir icke så påtaglig i långbyxor. En del fula benformer bli också lättare skylda på detta sätt. De, som ha vackra diton, ha ju rikliga tillfällen än så länge att ta skadan

igen. Långbyxorna torde också vid fall eller pulsande i snön, vilket sällan kan undvikas, ställa sig fördelaktigare än andra byxformer.

Skiddräkt i vindtyg och läder med stickad krage och manschetter av ullgarn.

Den unga damen på bilden här nederst bär utom långbyxor en kavaj eller kort rock av samma tyg som dessa, ett mjukt men ändå fast och tämligen grovt, blått ylletyg. Fram är rocken, som är försedd med rymliga fickor, smalt skärp och sleifer vid handlederna, med vilka det går att spänna till ärmarna, sammanhållen med blixtlås. Det ser käckt och flott ut, men det har sina nackdelar med en dylik knäppning. Under jackan bär hon en enkel, ljus ylleblus med mjuk nervikskrage och rosett. En yllejumper är naturligtvis lika tjänstenyttig. Sockor, scarf och mössa, stickade av ullgarn i tricolorens färger. På fötterna naturligtvis grova don. En alltigenom sympatisk och säkert synnerligen ändamålsenlig dress.

Jacka till sin skiddräkt bör man ovillkorligen skaffa sig. Efter en stunds löpning är man visserligen så genomvarm för att ej säga het, att man tycker att blotta tanken på ett ytterplagg visar bristande kunskap om verkliga sakförhållandet, men man kommer snart på andra tankar. Under själva löpandet kan man ju ta den av sig, vika ihop den och medelst bältet fästa den vid midjan på ryggsidan. Där är den mest ur vägen. Vid minsta längre rast gör man emellertid klokast i att fortast möjligt lossa rocken från bältet och snällt krypa in i den.

Till ishockey och andra grenar av isport torde samma dräkt väl kunna tjänstgöra. Endast om ni funderar på att på allvar ägna er åt konståkning på skridskor, ville jag råda er att lägga er till med något helt annat. Något à la Sonja Henies' dräkt t. ex. Men har ni kommit så långt så komponerar ni också säkert själv med eleganta snirkelar och svängar er dräkt, min hjälp förutan.

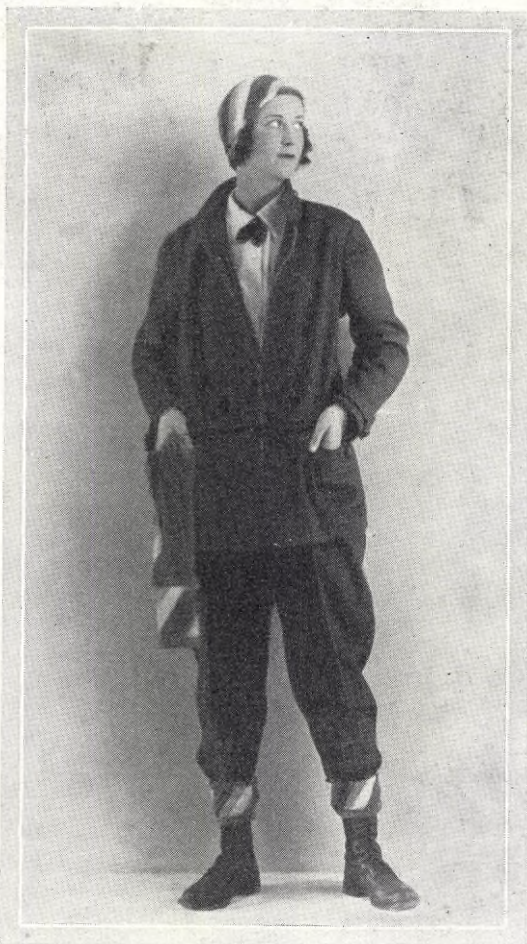

Sportjumper, scarf och mössa i svart och gul jersey. Lejamagasinet. Almborg & Preintz, foto.

I KONSTEN ATT VARA FÖRUTSE-
ende ligger halva visheten. När detta skrivs, är vädret inte precis uppmuntrande till någonsomhelst utomhusport, ej ens till promenaderande, som enligt fransmännen i detta hänseende stora begrepp också kan ingå under den rubriken. Men när som helst kan snön vara här, och då gäller det att vara färdig. Man vet minsann icke nu för tiden, hur länge den blir liggande, eller, i fall den hastigt försvinner, om den ens kommer igen mer före nästa sommar. Så det är bäst att laga sig i ordning för alla eventualiteter.

Vintersporten par préférence är naturligtvis skidsporten. Den vinner i bokstavigaste mening mer och mer terräng. Det är härligt att komma ut en frisk vinterdag och oberoende av vägar hastigt kunna förflytta sig, vart man vill. Som ren kroppsrörelse är skidåkningsövning överträffad. Har ni ej försökt den, så kan jag endast varmt råda er att vid första möjliga tillfälle göra det. Säg ej, att ni är för gammal. Det är man ju ej längre för någonting, allraminst då för en sak, som för var gång man försöker den, märkbart förnygrar en. Ta det med ro och med litet försiktighet i början. Ni kommer snart att tycka, att det är lättare gjort att börja än att sedan sluta.

Men nu måste vi tänka på klädseln! Skiddräkten har som allt annat blivit mer och mer ändamålsenlig. Till sport är denna egenskap en kardinaldygd. För en del år sedan såg man med blandat gillande några yngre damer uppträda på skidor utan kjoj, iförda vida byxor. Rent teoretiskt var man ju på det klara med, att detta var praktiskt och riktigt. Men, . . . Ja, det finns ju alltså och har funnits ännu fler *men* här i världen. Kort och gott, det

Sportdräkt av grovt blått ylle med sockor, scarf och mössa i tricolorens färger. Edman & Andersson. Jensen, foto.

Kokoskakor.

2 ägg
150 gr. socker
125 gr. riven kokos

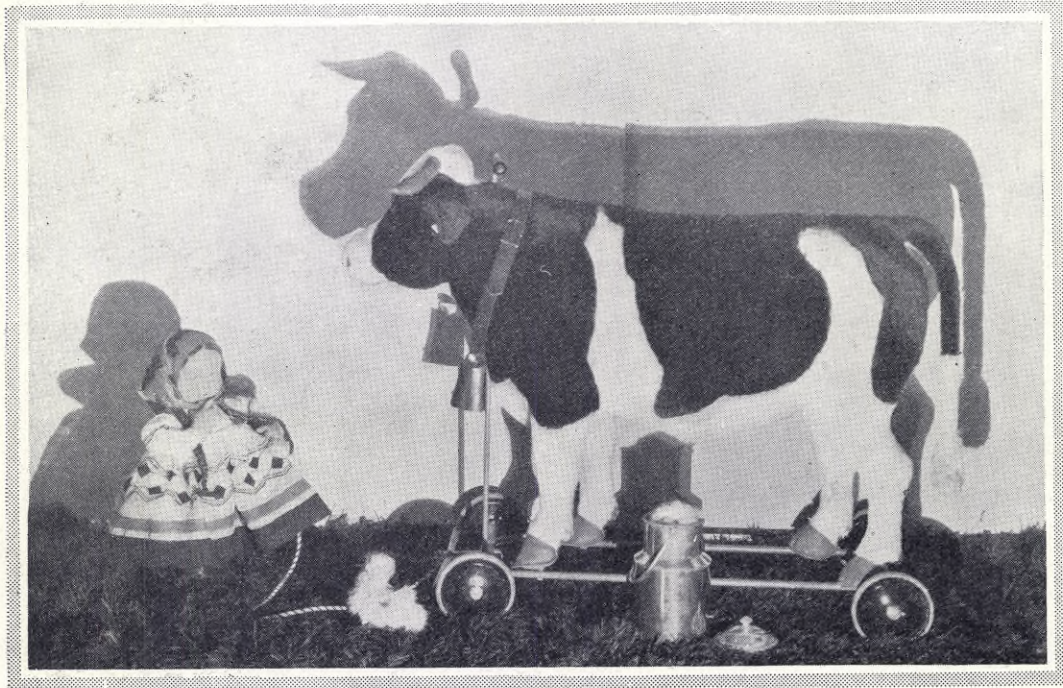
100 gr. vetemjöl
½ tsk. Rumford
bakpulver.

Beredning: Ägg och socker vispas, tills blandningen är vit och pösig, den rivna kokosnöten sättes till jämte mjölet, blandat med bakpulvret. Smeten formas med téskeदार till kakor och dessa läggas på väl smorda plåtar. De sätts in i varm ugn och gräddas svagt ljusgula.

SMÅTT OCH GOTT

När Ni är i riktigt julklappsbekymmer och inte vet vad Ni ska hitta på, betrakta då denna sida och Ni får kanske några goda uppslag. Här ha samlats några kuriosanigheter och lek-saker från våra stora varuhus. Paul U. Bergström och N. K.

En lantlig idyll med kossa, som råmar, mjölkflaska, som spelar och en Cremonadocka med ungmöns alla behag. N. K.

En nyhet i kuriosaväg äro de små glasskulpturerna från Österrike. Paul U. Bergström.

Nu är det inte modernt med häst längre utan det nyaste är cykelåsnan. Den blyge friaren bredvid är en förtjusande tygdocka av den berömda italienska Cremonasläkten. N. K.

Små eleganta böcker i form av fodral för spelkort, tändstickor och cigaretter äro populära julklappar. N. K.

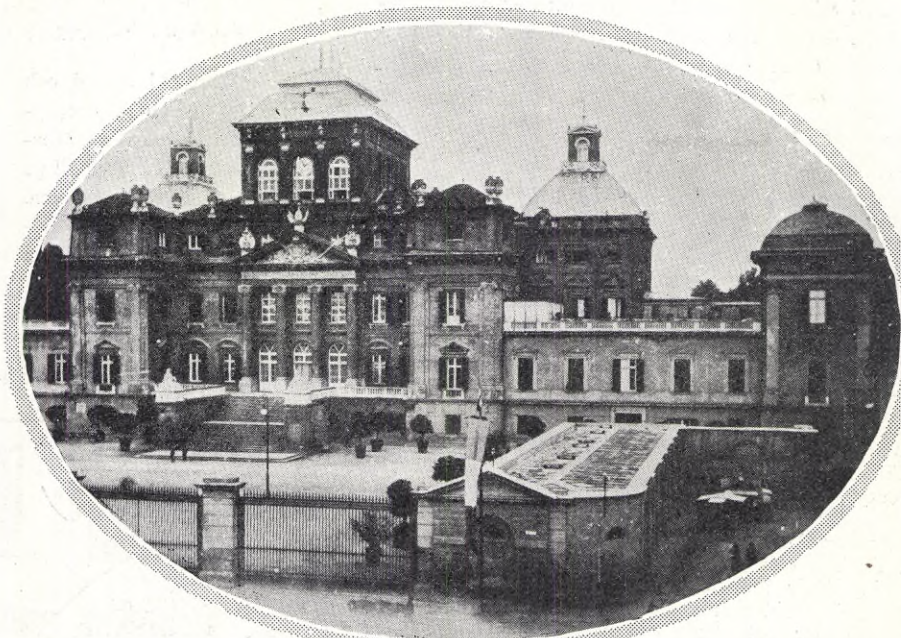

En klädesborste i form av katt och ett hattstall med pingvin hör till julmarknadens lustigheter. N. K.

Cigarettmunstycken av papper i olika färger är en praktisk och trevlig nyhet för middagsbordet.

KUNGLIG BRÖLLOPSPRAKT

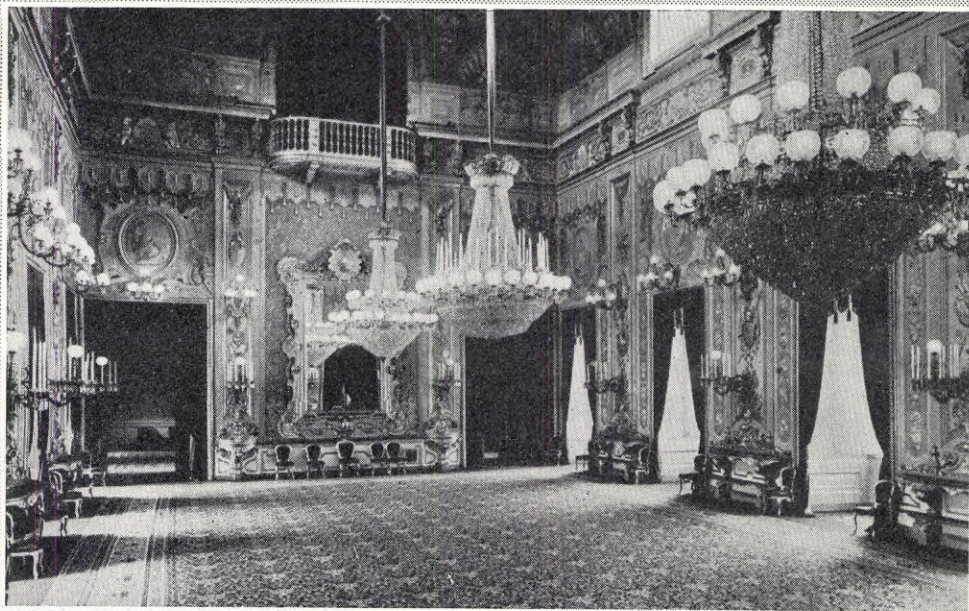

Slottet Racconagi i Piemonte, som italienska kungen skänker sin son och svärdotter.

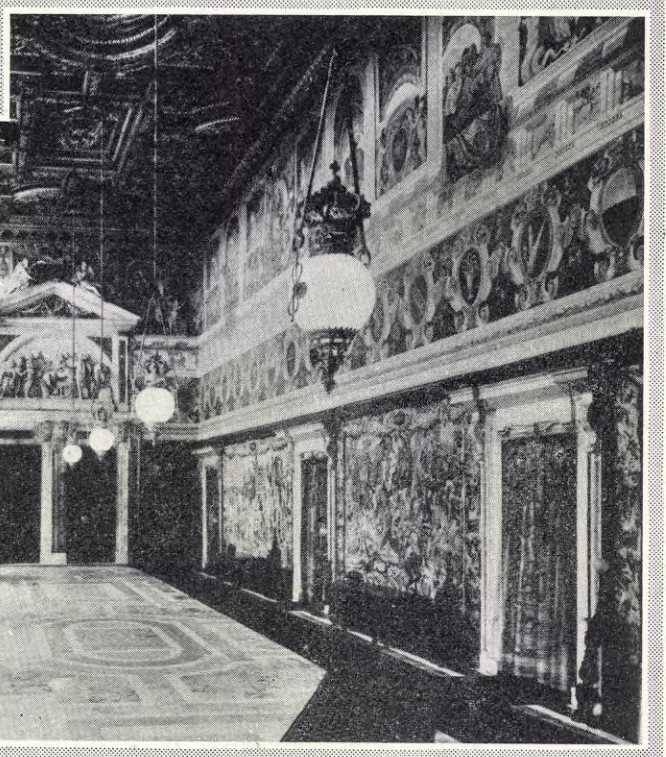
Det stundar till kungligt bröllop i Rom mellan kronprins Umberto av Italien och prinsessan Marie José av Belgien. Här ses några bilder från den aktuella skådeplatsen.

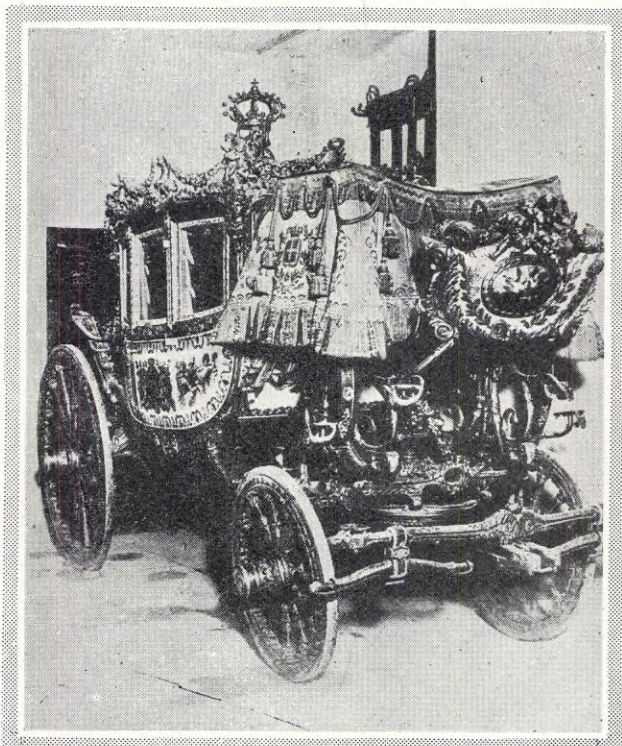
Prinsessan Marie José och kronprins Umberto.

Quirinalens stora mottagningssalong, där bröllopsgästerna samlas.

En av mottagningssalongerna i Quirinalen, där bröllopet skall äga rum.

Den gentila galakarossen, vari brudparet skall åka genom Roms gator.

Vill Ni ge

en herre en nyttig
och uppskattad
julklapp — ge
honom en halsduk!

Vill Ni ge honom
en bra halsduk —
ge honom

Röda Sigillet

*Finnes i landets
ledande Herr-
ekiperingar.*

Tvätten är numera ett kärt besvär

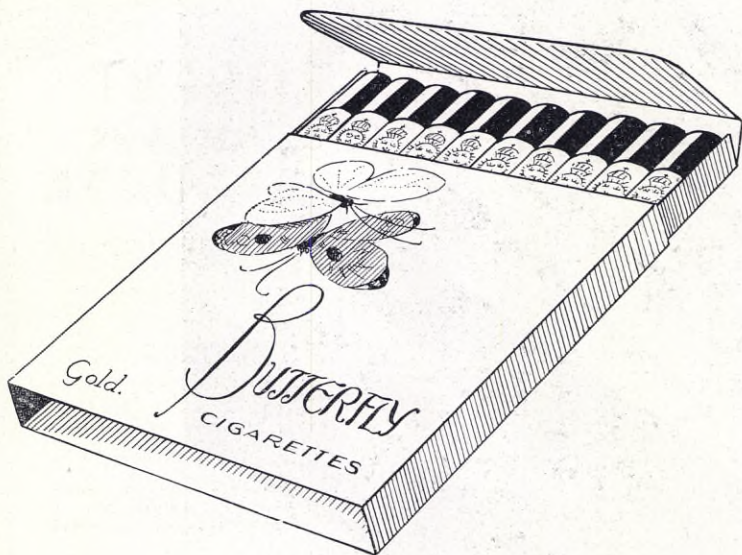
ty med hjälp av Persil — det självverkande tvättmedlet — går själva tvätten så lätt och kläderna bli så bländande vita och rena, att det är en fröjd att plocka ner dem friska och fina efter torkningen. Vill Ni ha tvätten effektivt gjord, men samtidigt kläderna väl skonade — använd då uteslutande

Persil

— för all slags tvätt.

50 öre per paket
95 öre pr dubbelpaket
Aldrig i lös vikt.

BUTTERFLY

DAMERNAS CIGARETT

Med och utan guldmunstycke.

Pris pr ask om 10 st.

50 öre.

Till Julen

REYMERSHOLMS

VITA SKEPPET
förpackas i 1/2 kgs-
paket à . . 70 öre.

1/4 liter Kr. 0:65
1/2 liter Kr. 1:10
1/1 liter Kr. 2:00

VITA ROSEN
förpackas i 1/4 kgs-
paket à . . 37 öre.

KRONOLJA COCOSSMÖR

HÄRT
VITA SKEPPET

COCOSFLOTT

MJUKT
VITA ROSEN

Dessa trenne fettämnen innehålla 100 % rent fett och ersätta med fördel smör vid matlagning och bakning.

Vid köp av Kronolja erhålles "Bullens" bok gratis.

REYMERSHOLMS GAMLA INDUSTRI AKTIEBOLAG
HELSINGBORG

sten

Gikt under julen?

Nej — i år vill Ni icke låta den gamla plågan förstöra julglädjen för Er. Symptomerna visa sig kanske redan — nu, då den stränga årstiden börjar infinna sig. Smärtorna i leder och muskler — värken och de flygande förmimmelserna i höfter och länder. Tiden är just nu inne, till att följa läkarnas råd och dagligen använda Miradium-salt. Miradium-salt innehåller äkta radium — naturens egen underbara hälsobringare — i de noggrant avpassade doser, som visat sig mest verksamma. Miradium-salt fås på apoteken till kr. 6:50 per glas beräknat till c:a en månads bruk.

Gravering

av Monogram etc., som ej hinna bli färdiga före Julen, kunna dock beställas och bortskänkas i form av **presentkort**. De begärligaste nyheter för **JULKLAPPAR** finnas i rikligt urval.

Svenska Kristallaffären,
STOCKHOLM, Vasagatan 23-25
(Auditorium)
GÖTEBORG, S. Hamngatan 45
MALMÖ, Södergatan 10

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund, Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14. Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576. Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

roman, och onödigt är väl i vår tid, då genren till den grad överflödar i hemmen ändå, att låta gosarna stifta bekantskap med "ett bovgäng" i England. — Till de allra bästa av julens pojkböcker hör däremot Ossian-Nilssons ypperliga "Stor-Mogul". Händelsen, som är förlagd till Karl XI:s tid, är verkligen intressant och spännande. En given framgång bör också Ebbe Lieberaths *Pojkarna på Hornborga* få. Den handlar om samma "gäng" som förra året, men står avgjort högre både på grund av den bundna värmen i framställningen och på grund av själva formen. Den vädjar på ett språk, som pojkarna förstå, till det bästa hos dem.

En bok, som man med glädje placerar i denna grupp, är lektor Nordins "Lektorer och andra skolfuxar". — Man lär i den kända läroverkslära och lärjungarne från deras bästa sida. Gripande är den samvetsnöd, som en lärare erfar i konflikten mellan barmhärtighet mot en dödssjuk lärjunge och kravet på att betyget skall tala sanning. Boken präglas alltigenom av varmhjärtad humor. Om högläsning i familjen ännu äger rum, är den ett ypperligt fynd. — Fastän en nyutkommen bok, *Loffe och hans syskon* av Greta Carlsson utgörande en del av det i Sverige mest spridda barnbiblioteket, gemligen kallat endast "Saga", icke tillhör äventyrs-genren, kan jag ej underlåta att redan nu påminna om den, så vacker, rar och älskvärd är den — och därför icke mindre frisk.

MARIE LOUISE GAGNER.

En känd västgötska.

Fru Hilma Kjellberg, f. Jacobsson, på Storeberg i Västergötland — maka till godsägaren John Kjellberg — fyller den 9 december 75 år och får där en varm hyllning av länets landshövdingsska, fru Marianne Ekman, f. Klingspor.

FRU HILMA KJELLBERG HAR PÅ DET vackraste sätt fullföljt de traditioner, som varit husmoderns på Storeberg sedan långliga tider tillbaka — men hon har till detta arbete knutit även andra intressen, som äro ägnade att göra hennes arbete alldeles särskilt betydelsefullt icke endast för hennes hem, hennes gods och närmaste trakt, utan också för hela länet, och detta allt utfört på ett stilla, tråget och oförtrutet sätt, men tillika målmedvetet och energiskt, vilket gjort resultatet av hennes strävanden till allmännyttig, kraftig social betydelse. Dessa intressen äro hemslöjden och Röda Korsverksamheten.

Jämte sin make en av Skaraborgs läns Hemslöjdsförenings stiftande medlemmar har fru Kjellberg tillhört denna förenings styrelse sedan dess tillkomst för 20 år sedan. Själv skicklig utövare av olika slag av hemslöjd har fru Kjellberg utträtt ett stort arbete för bevarande och förkovrande av hemslöjden på sin ort och enkannerligen då med varmt intresse även omfattat arbetet för hemslöjdsföreningens utveckling, ett arbete för vilket föreningen står i stor tacksamhetsskuld till henne, en tacksamhet för vilken föreningen, genom att kalla henne till sin hedersledamot velat giva uttryck.

Jämnställt med detta är fru Kjellbergs andra stora intresse — Svenska Röda Korset. Helt nyligen har ett synligt bevis på detta hennes arbete kunnat förevisas för VII Distriktsstyrelsens medlemmar, då vi inbjödos att "inspektera" Källandskretsens ambulans tandvårdsklinik, som var i full verksamhet i Tranums folkskola. Samtidigt fingo vi tillfälle att besöka en patient, intagen i Källandskretsens lilla ljusa, vackra förlossningsrum. Där, liksom i tandvårdskliniken, voro alla anordningar ägnade att glädja varje nitälskande Röda Kors-medlem. En hemvårdarinna, också anställd av samma krets, var ortens barnmorska behjälplig att vårda den å rummet intagna modern och hennes barn. Fru Kjellberg har också förstått att intressera sin Rödakorskrets på ett alldeles särskilt sätt, och genom att samla med-

Stärkande och uppbyggande

av en försvagad organism och ett utslitet nervsystem äro de mest karakteristiska egenskaperna hos Phospho-Energon. Detta har sin orsak i Phospho-Energons säregna sammansättning — det är framställt direkt ur hjärn- och nervsubstans och innehåller dessa för organismen och nerverna så nödvändiga grundsubstanser i koncentrerad och lätt assimilerbar form.

Phospho-Energon

står alltså i främsta ledet vid behandlingen av olika svaghetstillstånd, trötthet, andlig och kroppslig överansträngning, allmän svaghet, sömnlöshet.

Vid övervinnandet av nervositet och nervösa svaghetstillstånd har Phospho-Energon givit utomordentligt gynnsamma resultat. Phospho-Energon verkar icke »omedelbart nervlugnande och rogivande» — det sliter och försvagar därför ej nervsystemet — utan Phospho-Energon **stärker** och uppbygger under kurens förlopp hela nervsystemet och återger så småningom nerverna deras naturliga spänstighet och lugn.

Efter influensa eller andra febersjukdomar, operationer, långvarigt, ansträngande tankearbete etc. är Phospho-Energon det rätta medlet för återfående av krafter och arbetsförmåga.

Phospho-Energonpiller — **med järn** för särskilt klena och blodfattiga — fås å alla apotek i glas å 100 och 300 st.

Kontrollant: Professor Thor Ekecrantz.

SPELET KAN BÖRJA

ty gramfonernas gramfon, den nya Columbia 202, har kommit. Denna reseapparat förenar i sig alla de senaste framstegen på gramfonteknikens område.

Dess rena, »levande» ton möjliggöres genom spegelfonföring* och den nya ljudosan* med dubbelt membran. I locket finnes ett lösligt album*, ur vilket skivorna med lätthet kunna utväljas. **Veven är infällbar*** med ett enkelt handgrepp, och behöves sålunda ej skrivas ut då apparaten skall transporteras.

Dessutom finner Ni på denna nya apparat **den enda helautomatiska stoppanordning i världen***. Så fort en skiva är slutsplad, stoppas apparaten ljudlöst, utan någon som helst föregående inställning, och oberoende av skivfabrikaten.

* Columbia-patent.

Ni måste se och prövspeja denna apparat för att fullt kunna uppskatta den.

Pris endast kr. 130:—

DEN NYA Columbia "202"

lemmarna till gemensamt arbete för det goda ändamålet gjort Röda Korset och dess höga mål levande för dem alla. Att den vänliga gästfriheten, hon därvid utövar i sitt stora, vackra hem, även den är ägnad att öka medlemmarnas nitälskan, torde icke kunna förnekas. För sin insats i Svenska Röda Korset har fru Kjellberg erhållit dess förtjänstmedalj i guld.

Man kan icke låta bli att tänka, att det är fru Kjellbergs goda föredöme som gör att det var en självklar sak att just de hennes hem och verksamhet närliggande socknarna voro med bland dem, som voro främst att söka det anslag, som pensionsstyrelsen ställt till Skaraborgs läns Landstings förfogande för uppförande av badstugor på landsbygden. Denna badstuga besågs också, och då berättades att uppförandet av densamma hade fru Kjellbergs son, godsägare Jonas Kjellberg, åtagit sig att göra och själv svara för det anslaget överstigande kostnaderna. Härvidlag också ett vackert fullföljande av en älskvärd tradition.

Gott exempel manar till efterföljd. Trädgården på Storeberg hör, även den, till fru Kjellbergs skötebarn. Också ser man de små hemmen, inom en viss radie från Storeberg räknat, hava små nätta blomsteranläggningar omkring stugan, en ingalunda vanlig företeelse inom Skaraborgs län.

"På lediga stunder" skriver fru Kjellberg av böcker med blindskrift för att glädja de blinda.

När fru Kjellberg den 9 december i år fyller 75 år gå många varmt tacksamma tankar och lyckönskningar till henne för den stora och vackra insats hon gjort och gör inom det län vi båda hålla så mycket av och där vi båda hava vårt arbete.

MARIANNE EKMAN
f. Klingspor.

Scen och film

En konstnärlig succés, som tro- ligen även blir en publiksuccés, kan Operan inregistrera med framförandet av Puccinis "Manon Lescaut", ett av kompositörens ungdomsverk, förut endast givet i Sverige på Stora teatern i Göteborg. Puccini är i detta verk

1/1pkt 58 öre
1/2pkt 30 öre

Den verkligt fina damen

är noga med tvätten av eleganta underkläder. Det vita Solidarpulvret rengör och bevarar, verkar kraftigt utan att fräta och är dessutom billigare än alla andra tvättmedel, ehuru Solidar i förhållande till priset är det tvärrikaste tvättpulvret i handeln. Därför väljer den verkligt fina damen Solidar, ty hon sätter en ära i att även vara praktisk. Även om hon någon gång försökt något annat tvättmedel, återgår hon alltid till Solidar.

Säljes endast paketerat.

Solidar

Tvätt-Extrakt

Begär att få
det vita
Solidar-pulvret.

Tollie Zellman i "37:de gatan".
Almberg & Preinitz foto.

fram det gemensamhetsdrag, som måste prägla invånarna i ett överbefolkat proletärhus. De vanskliga folkscenerna med massor av nyfikna tätt intill prosceniet äro också lyckade.

De uppträdande utvecklade en berömvärd energi trots den alla känslor utplånande hettan, som råder i detta till ett sommaridyll koncentrerade stycke. Det börjar med hettan och slutar med hettan. Däremellan utspelas ett svartsjukedrama med dubbelmord, en liten tunn kärlekshistoria, en barnafödelse och ett par våldtäktsförsök bland åtskilligt annat. Gatan lever, men frågan är, om åskådaren kan ha någon glädje av att följa detta liv från så indiskret nära håll.

Fru Tollie Zellman spelade mild och förtryckt hustru, som blir otrogen för sitt förkvävda ömhetsbegär. Hennes brutala man, som blir mördare av svartsjuka, passade för hr Ströms kraftnatur. Inga Tidblad som den unga flickan får utveckla ett slags resignationsfilosofi över livet, som skall ange förf:s mening. Håkan Westergrens judegosse var litet för stel och onyanserad. Han skall ha mera weltschmerz, mera växling. Fru Svanström gav ingen illusion av irländska, men tog väl vara på sin rolls komiska moment. Doris Nelson gav en praktfull blondin och Erik Berglund roade som italienare. På den långa rollistan fann man för övrigt de flesta av teaterns krafter.

friskare och spontanare än i sina senare, libretton, tillrättalagd efter Prevosts roman, har en verkningsfull dramatik om också icke så full stockholmska upplagan av det

Greta Söderman och Joseph Hislop i "Manon Lescaut".
Almberg & Preinitz foto.

hela är förstklassig. Med Joseph Hislop som en illusorisk des Grieux, sjungande och spelande med en glans och verv som aldrig förr, och Greta Söderman som Manon — man skulle tro att hon icke hade apparitionen för denna graciösa amoreuse, men såväl den som hennes sång och spel trotsade alla invändningar. Vad dessa två artister låta höra och visa i "Manon Lescaut" vittnar om ett moget och utsökt konstnärskap av den internationella klass, som vi mera sällan finna hos våra röstbegåvade men ofta lite dilettan-

tiska operaartister. Av allt att döma kan också Operans nye regissör Ragnar Hyltén-Cavallius ta åt sig stor ära av den lyckade premiären, det var väl hans instruktion, som stimulerat solisternas spel, liksom den gjort ett omsorgsfullt arbete med kör och statistgrupperingar. Hr Grevillius, Puc-

Grenadine

är framställt av granatäpplets fina saft

Grenadine med sherrysmak är en god och hälsosam vindryck.

Grenadine kan med fördel användas till säser, krämer, soppor, fruktsallader, lemonader, cocktails, drinkar, bålar m. m.

Grenadine är
upppfriskande och hälsosamt

Grenadine och Grenadine med sherrysmak erhållas i de flesta Speceri-, Mat- och Fruktaffärer över hela landet och i parti från

GRENADINE-IMPORTEN

Bråvallag. 2, Sthlm. Tel. V. 7365.

ciniexpert, dirigerade kunnigt och elegant och hr Jon-And hade målat effektfulla tavlor för scenen.

En glansfull och medryckande operakväll!

E. N.

Inga Tidblad och Håkan Westergren i "37:de gatan".
Almberg & Preinitz foto.

"Vid 37:de gatan" på Oscarsteatern. Det är inte Babbitts Main street och inte Hell's kitchen i New Yorks downtown, men något mitt emellan, där det myllrar av människor och deras öden gripa i varann och lösas upp skenbart utan sammanhang. Elmer Rice har liksom skurit ut ett stycke av gatans liv och håller det upp för oss utan försköning. Stycket har mera av filmen än av dramat, men något lyckligt slut har inte beståtts öderna vid 37:de gatan. I Svend Gades regi understrykes det brutala och trasiga i dessa människors liv, men han har fått

Endast några droppar

Dr. v. Spindlers norska

Furunålsbalsam

i badvattnet gör badet dubbelt upppfriskande. Tallbarrets härliga doft i förening med dess gynnsamma inverkan vid gikt, reumatism, sömnlöshet, som nervstärkande medel etc. är sedan gammalt bekant. Furunålsbalsam användes regelbundet vid de flesta kurorter o. badanstalter i landet.

Erhålls å apotek, i parfym-, färg- och kemikalieaffärer i flaskor om 75, 225 o. 750 gr.

Engros från

J. S. Lindahls Aktiebolag
STOCKHOLM 3.

Se hur lätt det rinner

men så är det också Stjärnsalt. Det är ett fullständigt rent, torrt och finkornigt salt, som icke klumpar sig i ströaren. Fullständigt fritt från all fuktighet. Visserligen är det något dyrare, men — mycket bättre än vanligt salt.

Stjärnsalt

**Äntligen
en trevlig
svensk roman!**

Hans von Rosen

**Som folk
är mest**

"Det är Stockholms societetsliv och livet på de skånska herrgårdarna, som här rullas upp — munter, pigg, okonslad — rekommenderas livligt som en angenäm förströelseläsning."

Ragnar Sjöberg, Sydsv. Dagbl.

"— med stor finhet och psykologisk skarpsinighet — med humor och illfundig spetsighet — lättläst och underhållande — kommer utan tvivel att göra sig gällande i julens bokmarknad."

Guido Valentin, Sv. Dagbl.

5 kronor.

Lars Hökerbergs förlag
Stockholm 1.

Publiken syntes intresserad och hyllade även regissören efter sista akten. Eth. K.

"Parsängarna" hör till den sortens filmer, vilkas största förtjänst är att man glömmet dem inom 24 timmar. Inte för att de

TEBORDSSKIVOR

Dekor efter antika, egna eller insända mönster. Konstnärligt utförande. Lämplig julklapp. Katalog på begäran.

KALMAR-FAJANS,
KALMAR.

äro så retfullt dåliga så man tvingar sig att glömma dem, utan för att deras nästan mossbevuxet ålderstigna situationskomik och enkla spiritualitet faller ur ens minne utan att lämna några nämnvärda spår på gott eller ont. En främmande onykter herre i en annan herres nygifta frus sängkammare och hans spasmodiska försök att ta sig därifrån — vi ha sett det förr, bättre och sämre.

Miss Bio.

"Det knakar i societeten" — ett gammalt tacksamt motiv filmat med en viss avväpnande amerikansk käckhet och gott humör. Vi hade riktigt roligt och tyckte att Dolores Costello var söt, men atlihop blir ju ändå förstört med denna onaturliga och bullrande talfilm.

Miss Bio.

"Hjärtats melodi" var mänskligt att döma ett försök av ljudfilmen att begå självmord, och jag ämnar inte göra något försök att dölja min fula glädje. Och får man vidare fråga: finns det ingen annan miljö än den definitivt tarvligaste amerikanska revymiljön som kunde tänkas intressera? Jag är så trött på barockloger och halvnakna trätande fruntimmer och karrikerad negersång och sentimentala ledmotiv så jag kan dö.

Miss Bio.

Ännu, i allmänhet taget, ger svensken gärna ut, vad han genom sin idoghet förvärvat....., hellre färdig till ständigt nya mödor än att spara sig dem genom omtanke.

Geijer.

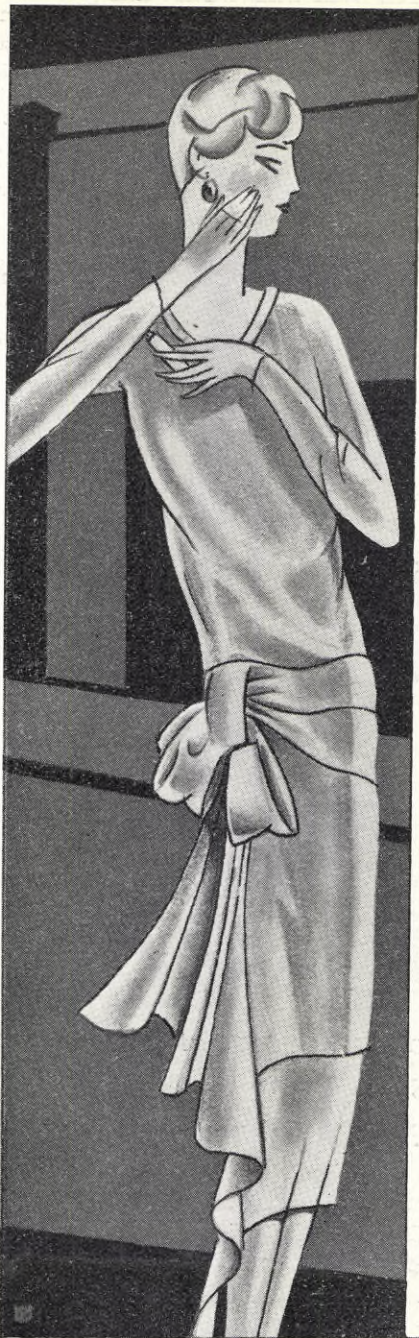
**Madame Stella och
stjärnorna.**

Madame Stella Rubinstein.

Det måtte låda något av skönhet vid namnet Rubinstein. Först var det musikern, och nu är det Madame Helena. Deras områden tangeras visserligen inte varandra, men i skönhetsens tjänst arbeta de, det är obestriddigt. Frågan är vem som är vidast känd, den döde musikern eller den levande madame Helena. Vem som är mest populär behöver man inte fråga. Vacker musik är nog bra på sitt sätt, men att bli vacker själv är ändå mycket bättre.

Madame Helena, som har sin varelse i Paris sen många år tillbaka, har nu sänt sin syster madame Stella till Antoinette Nor-

F. Pauli's äkta Liljemjölkskrème erhålles med

Skär etikett, lätt — för bruk under dagen.

Blå etikett, fet — för hudens rengöring och som natterème.

dings kända firma i Stockholm för att göra något för oss. Madame Stella är mycket hoppfull för svenskornas del.

Inte för att hon tycker, att vi utmärka oss för någon överväl-

digande skönhet. Men vad skulle vi inte kunna bli med tålmod, energi och goda råd, hur vi skola sköta oss. Bara vi inte börja på lösa boliner med cremer och vatten och massage — alltsammans utan stöd av den verkliga sakkunskapen. Det är därpå det hänger.

Om vi forska djupt och länge i vår bekantskapskrets, kanske vi skulle kunna upptäcka någon enda, som med berätt mod trotsar alla den moderna skönhetsvårdens föreskrifter. Men annars arbetas det både med tålmod och energi samt med goda råd, åtminstone en del, det kunna vi försäkra.

Nu säger madame Stella, som själv är en lysande stjärna med blomlik hy — ja, fullt naturlig, och strålände ögon, att vi andra också skulle bli som stjärnor. Vi ha alla förutsättningar, säger hon, om vi bara sköta vår fina hy rätt och hålla våra muskler i skick. Alltså visar madame Stella vägen mot stjärnorna.

Till Jul!

Moderna Kamerabilder

till moderata priser från

Atelier Benkow

Obs! Nya adressen:

Götgatspalatset (Götg. 55)

Förstoringar.

PRESENTKORT.

**Konsten
att alltid vara till
sin fördel:**

ligger uti hyns regelbundna behandling — morgon och afton — med F. Pauli's äkta Liljemjolk-Crème i enlighet med den anvisning, som medföljer varje burk och tub. Följ noga dess föreskrifter och Ni framkallar inom kort Eder hys fulla charm och erhåller den matta, friska teint, som är den verkliga skönhetsens kännetecken.

**F. Pauli's äkta
Liljemjolk-Crème**

Skänker skydd och skönhet.

Margaret ransakas.

(Forts. fr. sid. 1367.)

badortsresa. Men han var ju en gammal ungarl och offer för sina vanor. Att uppressa sig mot

**Den Världsberömda
Mey-Kragen**

marknadens förnämsta krage. Hållbar. Elegant. Utomordentlig passform. Alla besvär och kostnader m. tvätt

och strykning bortfalla. Pris pr duss. endast Kr. 3:— för dubbelv. och 2:75 för enkla.

Finnes Mey-kragen ej hos Eder handl., tillskriv oss direkt. Till landsorten 3 duss. franco. 2:ne provkragar mot 60 öre i frim. Illustr. broschyr gratis och franko. Aterförsäljare antagas på alla platser där vi ej äro representerade.

MEY'S STÄRKKRAGAR
G:la Brogatan 32, Stockholm.

Ensambförsäljare för hela landet. Se noga till att varje krage invändigt är stämplad "MEY & EDLICH", endast då äkta.

BOBERGS-FAJANSFABRIK

— G E F L E —

STOR SORTERING AV LJUSSTAKAR OCH LAMPFÖTTER I
BO-FAJANS
UTSTÄLLNING: REGERINGSGATAN 50¹, STOCKHOLM

Ring eller skriv efter Buttericks nyutkomna katalog.

Sy själv Edra Julklappar och köp tillbehören hos oss

Vackra huvuden till Té- och Kaffevärmare.

Av kalipasta med peruker i vitt och kul. Kr. 4.50

Nåldockhuvuden Kr. 0.50, 0.75, 1.—, 1.50, 2.50, 3.50.

Ställningar till té- och kaffevärmare Kr. 1.75.

Ett par virkade läckra

Tofflor är alltid en kärkommen present. Lammullssulor särskilt avsedda till tofflor.

För barn Kr. 2.85 Med klackar 3.50
> damer > 3.85 > > 4.50
> herrar > 4.85 > > 5.50

Sy en elegant salongsdocka eller kudde med mascotmaskhuvud.

Huvudmasker Kr. 1.50, 2.—, 2.50

D:o, Josephine Baker, Kr. 3.50

Kroppar till mascots Kr. 3.50

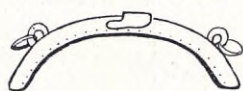

Väskspännen,

ljusa och mörka finnes i alla storlekar. Duvetin till väskor i brunt, beige och svart. Tillklippningsmönster lämnas gratis.

21 cm. Kr. 4.75.

13 cm. Kr. 1.25
16 > > 1.50
18 > > 1.85
21 > > 2.75

R. T. 17 26

Norr 14 10

Butterick's
MONSTERAFFAR

Drottninggatan 57,

Stockholm.

Till landsorten mot postf. + porto.

dem vore som att trotsa naturlagarna.

När han kom hem, var saken ett fait accompli. Margaret och Håkan skulle skiljas. Håkan skulle gifta sig med den unga dam, som han — med fara för sitt liv! — dragit upp ur sjön. En oemotståndlig passion, en sådan, som icke kan, icke får väja för några hinder.

Men hur skulle det gå för Ell?

Hon skulle vara hos Margaret.

Hade Margaret då lyckats skaffa sig särskilt förmånliga villkor genom denna uppoffring? Ack nej, både Håkan och hans advokat hade behandlat det som en särskild ynnest, att hon fick behålla barnet. Hon hade ej protesterat.

— Varför gjorde du det? frågade assessorn henne.

— Jag kunde väl inte lämna min lilla flicka i rövarehänder!

Detta var endast halvt på skämt. Margaret saknade tyvärr sant kristlig fördragsamhet; hon älskade icke den ur vattnet uppdagna.

Hon är fortfarande kär i karlen, tänkte assessorn. Hon har behållit Ell i ryck av extravagant svartsjuka — eller som en sista förbindelselänk.

— Hur kan du vara så blind för hans fel? undslapp det honom plötsligt.

Margaret såg upp och log.

— Blind? Jag? Det har jag nog tyvärr aldrig varit, jag har bara tyckt om honom ändå. Nu gör jag det inte längre. — Det kom enkelt och trovärdigt, ingen skälvinning på rösten förrådde, hur många genomgrätta nätter det kostat henne att se den sanningen i ansiktet. Men sådant sätter ändå sina spår. Det var en dager av begynnande andlig mognad över henne, som genom kontrasten mot hennes fräscha unga ansikte och flicksmala kropp gav henne en ny tjusning.

Assessorn gick ensam ut och gick för att få fundera. Margarets förhållande till Ell innebar nog åtskilliga moment av osjälviskhet, det kom han inte ifrån. Liksom jätten i sagan vädrade och sade: här luktar kristet blod, vädrade assessorn och tänkte: detta har en misstänkt doft av godhet. Som hon inte tycks ha upptäckt det själv, sneglar hon ej mot någon belöning varken i denna eller en bättre värld.

Vad skulle nu den stora psykologen göra, sedan hans teoriers välsvarvade klot fått en liten men märkbar buckla? Gräma sig till gallsten och dö?

Tillsvidare gick han och köpte en ask choklad åt sina skyddslingar. Och assessorn har tills dato glömt att psykologiskt motivera, varför han, trots uppriktig ångslan för sina vanor och sin ungarfrid, upplät sitt hem för en ung och en ännu yngre dam.

Spara alltid en slant av din lön. Är inkomsten liten spara likväl en skärv.

Fet julmat behöver icke göra Eder fet!

Ni behöver icke vara ängslig för att julens feta mat och gott skola förstöra Eder figur. Det är just en av de stora fördelarna med Facil-pastillerna, att de motverka organismens upptagande av födoämnenas fettbildande innehåll. Börja därför strax en Facil-kur, så bliver Ni smärt utan att behöva hålla diet.

Sälunda skriva tusenden till oss:

Degerhamn (Sverige) 16/8—28.
Var vänlig och sänd mig ett glas Facil-pastiller med omgående post. Jag har tagit 2 glas och har gått ned i vikt med 10 kg., men jag är rädd för att åter öka, och därför vill jag bedja Eder sända ett glas till.

Högaktningfullt M. N.

Facil fås på apoteken i glas med 100 pastiller till kr. 4:00 per glas. Bruksanvisning och normalviktstabell medfölja varje glas.

Ungdomlig skönhet
— Eder belöning.

Min för livet

Björksaften, naturens förnämsta skönhetsmedel i förening med finaste växtoljor och balsamiska ämnen, vetenskapligt sammansatta under kontroll av Professor Håkan Sandqvist, har gjort Björksaften till ett verksamt medel, som gör huden och givet densamma friskhet och ungdomlig skönhet in i ålderns sena höst. Genomgående överfettad och sammetslen, med björkens friskhet och rosens doft, förblir den hyns bästa hudkräm och vår tids förnämsta skönhetsmedel.

Pris 75 öre.

FABRIKS BOLAGET PARMA,
Stockholm.

Glansing

putsar skorna
fina
så att de
som solen
skina

Som genom ett trollslag

var desserten fix och färdig. Det var endast att taga locket av den där lilla ljusröda asken med CAP Turbanpraliner.

Varje erfaren husmoder har alltid en ask hemma.

De äro bra att ha tillhands som en lättvindig dessert eller att bjuda på vid en förmiddagsvisit.

CAP Turbanpraliner

Säljes i originalförpackningar om:

1/2 kg. Kr. 3:50
1/4 kg. Kr. 1:85
1/8 kg. Kr. 1:—

Krantz

Munkarnas hemlighet
är
Rulle

Därför brygga alla fin-smakare sina likörer med "Rulle" likörextrakter.

A-B. RULLES, STOCKHOLM 21

Redovisning.

Sedan föregående redovisning har Iduns förening Födelsedagen mottagit:

- Transport Kronor 7,765:56
- Fru Beda Ellberg, Stockholm 5:—
Fru A. Bratt, Stockholm.. 5:—
Doktorinnan Hildur Palmqvist, Tierp 2:—
Fru Maria Lobin, Klägerup 1:—
Fr. Bodil Landerhjelm, Ljungaverk 2:—
Fru Rachel Cronholm, Västerås 1:—
Fru Mathilda Poussard, Gävle 5:—
Fröken L. Lindersköld, Stockholm 1:—
Fröken Sigrid Blomberg, Stockholm 2:—
Föreståndarinnan M. Almqvist, Lund 1:—
Fru Therese Kullgren, Uddevalla 2:—
Fru Valborg Enblom, Norrtälje 1:—
Fröken Anna Svensson, Kristianstad 2:—
Fru Jenny Burman, Sundsvall 1:—
Fru Signe Lundquist, Stockholm 5:—
Fru Ingeborg Rudin, Borås 2:—
Friherrinnan Thyra Hermelin, Bettna 2:—
Fröken H. Gripenberg, Malmö 1:—
Fröken Maja Beskow, Umeå 2:—
Fru Hildur Hallström, Stockholm 3:—

Transport Kronor 7,811:56

När Ni firar Er födelsedag, tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt Er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sannerligen icke var någon lyckodag. Anmäl Er som medlem av "Iduns förening Födelsedagen", och förbind Er att på varje Eder födelsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända Eder då varje år vid Er födelsedag en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".

Introduktion till middagen.

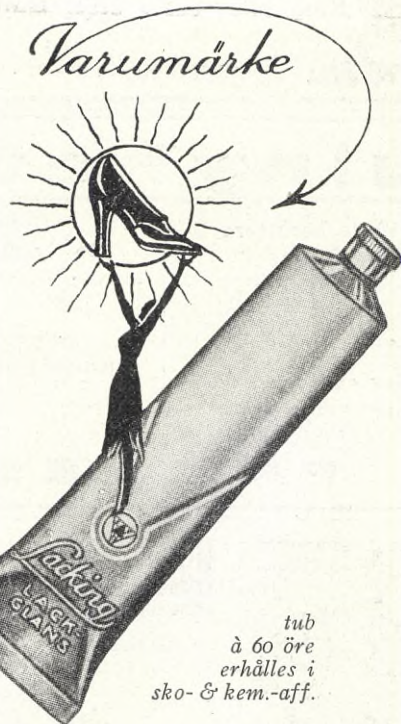
Om jag finge följa min egen smak, skulle själva upptakten till middagen — även till en vardagsmiddag — bestå av en amerikansk fruktocktail, som inte innehåller något sprithaltigt. En sådan serveras på en fruktassiett åt varje

**Något nytt, något gott,
något bättre — det nya
vitaminrika margarinet
Vitana — margarinindu-
striens senaste framsteg**

Säljes endast i de privata affärerna.

Lacking Lackglans Lackglansar Edra Lackskor

Den återger gamla lackskor dess glans. Den förhindrar lackytan att spricka och håller således lackskorna fräscha under hela dess slitningstid. **Vit kräm till lack ger stålgrå glans.**

"LACKING LACKGLANS" GER DEN RÄTTA OCH VACKRA DJUPSVARTA GLANSEN.

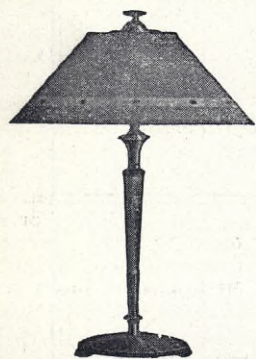
LACKING- FABRIKEN, ÖREBRO

Genteles 7-lack

användes i hemmen, i skolor, kaserner och sjukhus, ty den garanterar blanka, hygieniska och slitstarka linoleummattor och trägolv.

7-lack är Jul-lack

Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas

BÖHLMARKS

Huvudkontor:
STOCKHOLM SÖ.
Utställningslokaler:
Högbergsgatan 19—25 - Norrmalmstorg 4

Julnyheter:

Tjeckiska berättare

Tre noveller.
Översatta av E. Weer
4: 75

Alice Svensk

Sex enaktare
sökta amatörskådespelare
2: 50

Basil King

De lyckliga öarna

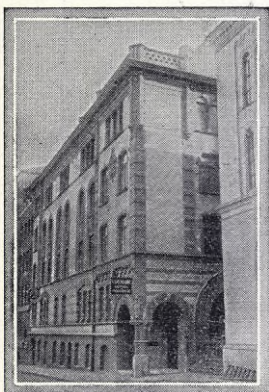
En ung mans utvecklingshistoria
Översatt av E. Lilljebjörn
5: 75

Kurt Martin

Maria Veldamers dåd

Detektivroman
Översatt av E. Kullman
3: —

FRITZES

Hotell och Pensionat Esplanade

Blasieholmsgatan 3 - Stockholm
Nära Hôtel Royal. Tel. Norr 31255, växel

Nytt och förstklassigt. Tyst och centralt läge
med alla moderna bekvämligheter. Tel. å rummen

Rummen uthyras med eller utan pension på
länge och kortare tid. Moderata priser

Fru Anna Fahlström

Även inneh. av Fredrikshovs Pensionat, Fredrikshovsg. 10
Tel. 73948, 79134.

gäst och tillredes helt enkelt av en halv grapefruit, en skiva burkananas skuren i tärningar, saften av en halv apelsin. Grapefruits lossas med skarp kniv från skalet, de vita fruktväggarna i mitten avlägsnas med ett snitt, men fruktköttet får ligga kvar i skalet. Man blandar ananastärningarna med apelsin saften och lägger upp det högt i grapefruitskalet. Ett marasquinokörbär på toppen pryder anrättningen, men är inte oundgängligt. Serveras kall — detta är däremot absolut ofrånkomligt.

En riktig cocktail.

Vill man åstadkomma mindre oskyldiga cocktails, så är detta faktiskt varken svårt eller arbetsamt eller ens dyrbart, om man väljer de enklare sammansatta och inte strävar efter att uppnå de oändligt invecklade blandningarna. Allra enklast är att servera ett glas av rödvinsglasyten italiensk vermouth (Cinzano eller Martini & Rossi eller helt enkelt systemets tappning, som är billigast). I glaset lägger man aningen en bit tunnskuret citronskal, uteslutande av det gula på skalet eller ett marasquinokörbär, även kallat cocktailkörbär. De finnas att köpa på glas.

En annan enkel cocktail

består av lika delar fransk och italiensk vermouth med eller utan garnityr som i föregående.

Med gin och angustura.

Proportioner: 1 tsk. gin, 1 tsk. angustura bitter (båda delarna finnas hos systemet) glaset, som är ett rödvinsglas på fot, om man inte har särskilda cocktailglas, fylles till tre fjärdedelar med italiensk vermouth. Röres om. Förses med en liten klyfta tunn skuren citronskiva eller det gula av citronskalet, stort som en ettöring. Serveras på assiett med en liten sked att fiska upp citronen. Bör helst stå en stund, innan den serveras. Cocktailshaker är inte något nödvändigt tillbehör, men kan betraktas som ett sällskapsnöje i brist på ädlare förströelser.

Martas Bekymmer.

Skönhetsråd.

(Meddelade av Olga Clanman,
Beauty Parlor Etoile, Kungsgatan 55.)

Om bad.

— Nu har jag ringt till dig tre dagar i sträck och fått svaret: fröken Eva ligger i badet. Och i går ringde jag två gånger med en halvtimmes mellanrum och fröken Eva låg fortfarande i badet. Sover du i badkaret eller —

— Ja, närapå. D. v. s. jag ligger och läser. Det finns ingenting ljuvligare på jorden än att dåsa i varmt vatten med en tidning när

LEVANDE LÅGOR

den festligaste och vackraste belysningen. En förutsättning därför är dock vackra ljusstakar och lampetter. Vår "Svea"-stake och "Svea"-lampett fylla dessa anspråk på samma gång som de betinga ett för den stora allmänheten överkomligt pris. *Erhålles i alla välsorterade järn- och bosättningsaffärer.*

Mattpol.
mässing
N:o 305
Kr. 5: —
pr par

Blankpolerad
mässing
N:o 346
Kr. 15: —
pr par.

NICKELFABRIKS A.-B.

GOTTFRID CARLSSON

ESKILSTUNA

KONUNG ALFONSO

satt kungligt i
GEMLA-STOLEN

när han på Barcelona-
utställningen skrev sitt
namn i Gyllene boken.

Ni sitter också kungligt i
Gemlas stolar.

Begär katalog från
GEMLA FABRIKERS A/B
DIÖ.

En familjeklenod

är ett äkta

Viking-Ur

Det fulländade
kvalitetsuret med
den säkra gån-
gen och det för-
näma utseendet.

Herrsilverur fr. 40 kr. Hos urmakare Enkelboett 14 karat 120 kr.
och högre. Dubbelboett 14 „ 160 „
Armbandsur, olika prislägen. o. högre.

Sparta

SKODON

representera det förnämsta
som kan framställas
i skoväg.

Efterfråga därför skodon av märket Sparta
hos Eder skohandlare.

Efterfråga alltid ALEMANS
Superb Senap
 Erkänd och eftersökt av **föresmakare**
 som marknadens förnämligaste.
 1/1 och 1/2 glas. **Kvalitetsvara!**
 Tillverkare:
 Apotekare **W. ALEMANS, Eskilstuna.**
 Till salu i specialaffärerna.

man kommer hem med kontorsdammet i sju lager över hela sin lekamen.

— Kan förstå det. Förvånar mig att du inte tar en tjock bok och lägger dig i lake med den några dygn. Maken till skönhets-självmördare får man nog leta efter.

— Du vill väl inte påstå att det inte är bra för utseendet att tvätta sig?

— Vill jag visst inte. Men jag vill påstå att dina begrepp om "att tvätta sig" är livsfarliga för ditt redan förut inte undersköna skinn. Hur ofta badar du?

— Varmt?

— Ja, för kallbad har väl aldrig varit din musik. Jag minns den där sommaren i Malen när du pep som ett litet tåg var gång du stack tårna i böljorna.

— Det gjorde jag visst inte. För resten var det bara du, jättespänstiga friluftsdäre, som kallade det vattnet för vatten. Det var *glace*. Jag badar varmt en gång om dagen.

— Kunde tro det. Det syns på dig också, urlakad och skrumpen som en stuvad murkla i hyn och vattnig i ögonen —

— Var vänlig badpredika en stund, för jag förstår inte ett ljud. Det är väl klart att det är bra att hålla sig ren —

— Ja, men inte att varmbada. Ideligen. En vanlig människa, d. v. s. du, får inte bada varmbad mer än en gång i veckan.

— Och dessemellan skall man gå omkring som en mulatt?

— Det finns väl andra sätt att skrubba av sig yttervärlden än genom att nästan dränka sig. Varje morgon när du i sinom tid masar dig ur sängen skall du ta en avrivning.

— Det är det värsta jag vet. Jag tycker bara ordet låter brutalt.

MALMÖ BOTTINER

RYSKA GUMMIFABRIKSAKTIEBOLAGET — MALMÖ

Krantz

— Hela skönhetsvärden är en maskerad form av brutalitet, har du inte märkt det? I ditt och de flestas fall mot lättjan. Alltså, du tar en avrivning i högst 17 grader varmt vatten. Och så frotterar du dig. Frotteringen sätter blodet mycket bättre i omlopp än

varmvattnet som slött skvalpar omkring dig. Sedan —
 — Jag känner på mig att nu kommer gymnastiken. Det gör den alltid när du är på krigsstigen. På morgonen, när man är så sömnig så man —
 — Kan dö, jag vet det. Det blir

i så fall en död i skönhet, det kan du ju trösta dig med. Medan du plaskar i duschen, arg och sur men ren, så skall ditt rum vädras ut och sedan gymnastiserar du en kvart. Varför ser du så glad ut?
 — För att jag har reumatism.
 — Och tror att du därför skall

Svaghets-
 Tillstånd efter sjukdom övervinns bäst med
KINA-DOZAN
 Skadar ej tänderna. Förordas av läkare. Fås å alla apotek.

slippa ifrån renligheten. Sällan. Du skall bada sodabad, en kvarts kilo soda i ett vanligt bad. Men avrivningen skall du ha i alla fall, fast vattnet skall vara 25 grader. Och så skall du inte tro att du är en fransyska.

— Det tror jag väl inte —

— Jo, det gör du. För du tror, att du inte behöver göra något för att hålla din torra hy smidig, ge den det mjuka drag, som syd-länningen har fått till skänks. Innan du badar skall du massera in en fet crème. Så kanske du om hundra år kan bli åtminstone aningen om en fransyska.

Pandora.

FRÅGOR OCH SVAR!

Luciafest.

Fråga: Var vänlig och giv mig ett råd, hur jag skall ordna en enkel Luciafest i en folkskola på landet. Inga tablåer.

Fröken.

Svar: Antagligen tänker ni bjuda på kaffe med dopp, vilket då bör framdukas på långa bord dekorerade med tallkvistar och röda blommor av silkespapper. "Doppet" portioneras ut på tallrikar, en vid varje kopp. Medan kaffet drickes inkomma två Lucior, klädda i vitt med gröna kransar på huvudet. För eldfaran undvikas ljus i kransarna, men Luciorna kunna möjligen bära ett brinnande ljus i handen. De gå runt kaffebordet och sjunga någon lämplig sång, t. ex. Alice Tegnér's "Goder afton, goder aftontont båd' herre och fru —"

Till högläsning lämpar sig Selma Lagerlöfs Lucialegend (om den den ej anses för lång) eller Lucias saga, som förekommer i en sagosamling av Amalia Fahlstedt, illustr. av Elsa Beskow.

Till sist göra barnen lekar och sjunga julsånger.

Pension.

Fråga: Skulle Idun vilja vara vänlig nog och giva mig svar på en sak, som jag behöver veta, vore jag Idun mycket tacksam. Har frågat här på platsen men ej fått någon förklaring märkvärdigt

NIVEA-CREME

är samtidigt dag- och nattcreme.

Om dagen skyddar den Eder hud mot den råa luftens inflytande. Den tränger, i modsats till den feta coldcremen, fullständigt in i huden, utan att efterlämna någon glans. Den är dessutom synnerligen lämplig som puderunderlag, då den förhindrar tilltäppning av porerna genom pudret, men gör att pudret sitter fast och senare lätt åter kan avlägsnas. Om natten verkar det hudvårdande Eucerit, som endast Nivea-cremen innehåller, som hudnäringsmedel, föryngrar, stärker och bevarar. Rynkor och veck avlägsnas snabbt och fullständigt.

Nivea-Creme i askar å kr. 0,50, 1,20 och 2,00, i tuber å kr. 0,90 och 1,50.

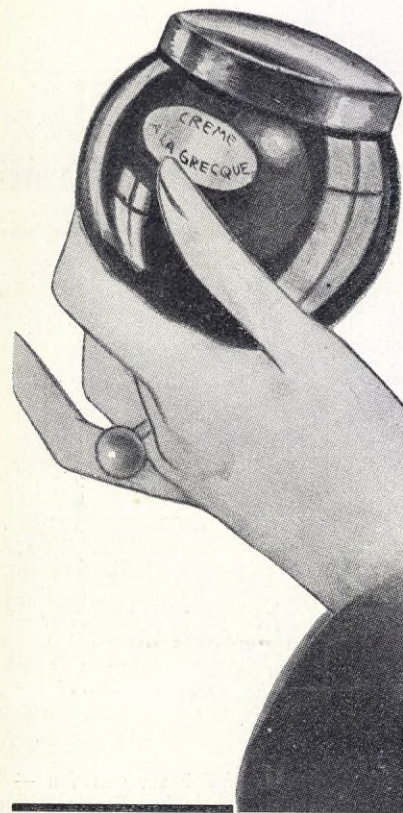
Generalagentur för Sverige: A. SANDSTRÖM & CO., GÖTEBORG.

NIVEA-CREME in-tränger i huden och efterlämnar ingen glans.

En förnämlig julklapp

är Parfymeri Elits utomordentligt välgörande hudcrème
Crème à la Grecque. Förpackad i eleganta blå glas-
kylor med guldlock. Crémens fina ingredienser —
däribland friska äggulor — intränga i hudens alla porer,
där de börja sitt förnyelseverk, renande, närande,
stimulerande och sammandragande...

Crème à la Grecque

I det fall att Eder handlande
ännu icke fått in crèmen kan
Ni rekvidrera den direkt genom
att sända bifogade kupong —
i om Ni så önskar
ofrankerat brev — till
Parfymeri ELIT, Vulcanus-
gatan 5, Stockholm.

Till
**PARFYMERI
ELIT,**

Vulcanusgat. 5, Stockholm.

Sänd mig mot postförskott
..... burkar Crème à la
Grecque. Priset pr burk skall
vara kr. 4:50 vartill kommer 50
öre i frakt och expeditjonskostnader.

Namn:

Adress:

nog. Som jag varit anställd i Te-
legrafverkets tjänst i många år,
men på grund av sjukdom måst
sluta, blev jag erbjuden halv pen-
sion bestående av 125 kr. (med
dyrtidstillägg, som varierar om-
kring 20 kr.) i mån., vilket jag nu
åtnjutit 1½ år. Nu har jag blivit
intagen uti statens allm. pensions-
inrättning och skall erlägga 13
kr. om året, de 10 kr. som till-
läggsavgift. Är detta rätt männe?
Om så ej är, till vem skall jag
vända mig? *Vän av Idun.*

Svar: Det brukar vara så, att
den som betalar eller har betalat
in till en pensionskassa, är befriad
från avgifter till statspensionen.
— Säkrast är att skriva till Pen-
sionsnämndernas Upplysningsbyrå,
Stora Nygatan 2 B, Stockholm,
för att där få alla upplysningar
angående ovannämnda fall. Ni
bör då ange hur länge ni betalat
avgiften till statspensionen.

Gräddkola.

Fråga: Undertecknad vore tack-
sam för ett recept på riktigt god
gräddkola. *I. G—n.*

Svar: 2 dcl. tjock grädde, 2
dcl. strösocker, 1 msk. ljus sirup,
1 msk. kakaopulver, 1 msk. ät-
tika.

De fyra första ingredienserna
blandas kallt tillsammans, tills
sockret är väl upplöst, då ättikan
ihålles och blandningen sättes
över elden att koka under omrör-
ning tills den tjocknar. En droppe
därav hålles i kallt vatten; om
den kännes seg är massan färdig
att hällas upp på oljad plåt eller
stenskiva. När massan är nästan
kall, skäres den med en vass smö-
rad kniv i jämna fyrkantiga bitar,
vilka inläggs i smörpapper.

Sjukhem.

Fråga: Finnes i mellersta Sve-
rige något mindre nerv-sjukhem
med statsunderstöd, eller på an-
nat sätt ordnad ekonomi, där
kvinnlig, yngre lindrigt nervsjuk
kan mottagas för kortare eller
längre tid, mot låg avgift?

Anhörig.

Svar: Stiftelsen Fanny Hirschs
Minne, Äppelvikens, bereder vård
åt obemedlade eller mindre be-
medlade psykiskt sjuka. Avgift pr
dag 3 kr. I ömmande fall kan
avgiften minskas eller friplats be-
redas.

Om personen är bosatt i Stock-
holm eller dess förstäder, kan hon
söka in vid Byle gårds konvales-
centhem. Hemmet mottager obe-
medlade eller mindre bemedlade
patienter. Avgiften är i rum för
2 personer 3 kr. pr dag, ensamt
rum 5 kr. Ansökan ställes till
hemmets föreståndarinna.

Berlinare.

Fråga: Var kan man få person-
liga upplysningar angående tysk
person, (bosatt i Berlin)?

Finns det någon upplysnings-
byrå i Sverige?

Bohusläning.

Svar: Någon speciell upplys-
ningsbyrå i detta avseende fin-
nes ej, men naturligtvis kan ni
ge en juridisk byrå uppdrag att
skaffa upplysningar om personen
i fråga.

Efterbliven.

Fråga: Vart skall man vända
sig för att få ett lämpligt hem
på landet för en äldre dam, som
är vad man kallar efterbliven?
Kan betala högst 125 kr. i måna-
den. *Äldre dam.*

Svar: Bäst att vända er till By-
rån för psykiskt sjuka, Serafi-
merlasarettet, Stockholm, eller
motsvarande byråer i Göteborg
och Lund.

Mitt nya hem.

Fråga: Som jag inom en ej
avlägsen framtid kommer att in-
reda mitt hem som gift, ber jag

M. ZADIG - MALMÖ

H. M. Konungens Hovlev.

Nederlag i Stockholm: Brunkebergsg. 4.

„ i Göteborg: Chalmersgat. 20.

JULGÅVA!

Nyttig och välkommen!

Vävning är för de flesta
damer en trevlig och nyt-
tig sysselsättning. Giv Eder
fru eller dotter en "Stella"
vävstol i julklapp, den blir
säkert mycket välkommen.
Den tager så liten plats
att även den, som endast
disponerar ett enda litet
rum, kan använda sig av
densamma. Bord- & golv-
vävstolar finnas. Levereras
även med påbomrad varp
fullt färdig för vävning.

Begär priskurant.

Västgöta Linneväveri
FRITSLA

HERBA Liköressenser

giva vid hembrygd med
eller utan kokning av soc-
kerlag ett resultat, som är
fullt jämförligt med origi-
nallikörerna.

Pris 1 krona pr flaska.

Etabl.

1889

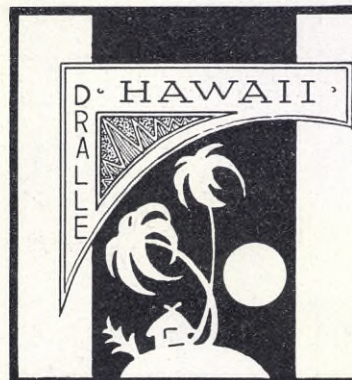

STOCKHOLMS ÆTHER
& ESSENCEFABRIK
Valling 14. Tel. 146 86, N. 83 26.

Lucks UTSÖKTA
KAFFEBLANDNING

PAKET
FRAKTFRITT 2 ½ KG. 11.25
PERCY F. LUCK & Co.
STOCKHOLM.

Den nya parfymen HAWAII

- en söderhavsvision!
MODERN · FÖRNÄM · RAFFINERAD

Utsökt eleganta förpackningar till
1:25 4:50 7:50

ASPIRIN

erhålles i alla apotek.

Enastående tillfälle!

Äkta handbroderade **MADEIRA-LINNEN**

av finaste nånsok i utsökt vackra mönster, värda 20 å 30 kr.

pr st. utförsäljas nu till julen för endast kr. 5 pr st. Sändas mot postförskott plus porto. Svar till Box 231, Göteborg. Om det ej är till belåtenhet, pengarna åter.

Gratis

Kan Ni uppvärma edert villa eller våning med övergivna värme medelst koksisen.

"MALCUS"

Best. i katalog. Sänds gratis. A.B. MALCUS HOLMQUIST Halmstad

Bokvännen, sen hit!

Lämpliga julpresenter

Böcker mottagas eller anskaffas från förlag eller antikvariat till inbinding Även landsorten

Direkt beställning hos hantverkaren besparar 50—60 procent.

Förstkl. och smakfullt hantverksarbete.

KNUT HÄSSLERS BOKBINDERI A.-B.

Klara N. Kyrkogata 17 - Tel. 10341 STOCKHOLM.

Till Österlandet:

Att solbada i januari—april, uppleva våren och sommaren under vintertiden är nog var och ens längtan. Även 1930 anordnar Alltrafik Resebyrå tio omväxlande vinterresor, 5 jan.—18 mars Kr. 4,450:— till *Indien och Ceylon*, 24 jan.—14 mars, 50 dgr. Kr. 2,675:— resa till *Egypten, Sudan och Sicilien*, 2 v. resor till *Rivieran och Paris* Kr. 495:—, 3—4 v. resor till *Nordafrika och Italien* med *Sicilien*, 3 Medelhavskryssningar till *Egypten, Palestina, Turkiet, Grekland och Italien*; mars-resan 32 dgr. Kr. 1,450:—, april-resan, 51 dgr. Kr. 1,985:—, maj-resan, 28 dgr. Kr. 985:—. Dessutom en sällskapsresa 17 mars—21 april Kr. 1,950:— till *Nordamerika*. Även ackordsresor och bröllopsresor till vintersportplatserna ordnas bra och billigt. Program i

A.-B. Alltrafik Resebureau, Hamng. 14, Sthlm. Norr III 55.

Idun rekommendera några böcker avhandlande heminredning, så man något så när kan se vad tiden fordrar och sedan välja efter egen smak. *Förlovad.*

Svar: Det finns några böcker utgivna på Natur och Kulturs förlag, som behandla heminredning och dylikt: Hemmet och den moderna smaken i Sverige av Nils G. Wollin. — Ditt hem, hur det bygges och inredes av Ernst Spolén. — Skönhet och trevnad i hemmet av Carl Malmsten.

Verksamhet.

Fråga: Som mångårig prenumerant vänder jag mig till Idun och beder om ett råd —

Är 48 år, frisk och stark, gift med pensionerad tjänsteman, bor nu i Stockholm. I 30 år har jag varit bosatt på landet, trivs där, är van vid allt arbete, som förekommer i större lanthem, trädgård m. m. Har tänkt att vi åter skulle bosätta oss på landet, köpa eller hyra en medelstor villa eller byggnad, där goda kommunikationer finnas, vid skog och sjö, öppna ett hem för några äldre pensionerade damer eller herrar, som sätta värde på ett lugnt och stilla hemliv. Själv är jag mycket verksam och skulle göra mitt bästa för gästernas trevnad — Men, nu är frågan den, var skulle man tänka bosätta sig?

Äger några tusen kronor till grundplåt, som jag på detta sätt önskar göra fruktbarande för framtiden. Vill tillägga, att jag ej är pensionsberättigad efter min man, utan måste tänka på min självförsörjning.

23-årig prenumerant.

Svar: I östra delen av Östergötland och östra delen av Småland, eller sträcka mellan Linköping och Kalmar, lär det vara ont om pensionat. Likaså i Halland och nordöstra Dalsland.

Hur skulle det vara om ni vände er till Svenska Turistföreningen och inhämtade deras åsikt angående lämplig plats för pensionat? — Kommunikationerna äro numera inte uteslutande beroende av järnvägen, då busslinjer finnas snart sagt överallt.

Om ni vill begränsa er till ett pensionat endast för äldre damer och herrar, torde vara bäst att annonsera, dels för att få anbud å lämplig plats, dels för att få pensionärer av nämnda slag.

JURIDISKA RÅD.

Mot insändande av 2 kronor i fri-märken besvaras under denna rubrik insända juridiska frågor

Skilsmässa.

Fråga: 1) Om en man saknar förmåga att helt försörja sin familj och han dessutom gör allt för att förbittra tillvaron för hustrun, oaktat hon genom eget arbete söker upphjälpa familjens ekonomi, är detta icke tillräcklig anledning för erhållande av skilsmässa?

2) Blir mannen i så fall skyldig att, i den mån han kan, bidra till hustruns och barnens uppehälle, och vem kan vid en eventuell skilsmässa tänkas få vårdnaden av barnen?

Grubblande prenumerant.

Svar: 1) Därest ena maken gör sig skyldig till grov försummelse av sin plikt att försörja andra

maken eller barnen eller eljest i märklig mån åsidosätter sina plikter mot dem, äger andra maken vinna hemskillnad, såvida ej med hänsyn till hans eget förvällande ändock skäligen kan fordras, att han fortsätter sammanlevnaden. Hava makarna efter vunen hemskillnad levat åtskilda ett år, kan på talan av endera maken dömas till äktenskapsskillnad dem emellan.

2) Bär den ena maken huvudsakligen skulden till sammanlev-

nadens hävande och äro eljest makarna lika skickade att hava vårdnaden om barnen, skall den andra maken tillerkännas rätt här till. Därjämte äro den andra maken och barnen berättigade att erhålla underhåll efter ty rätten prövar skäligt, såvida ej makarnas avtalsvis reglerade ekonomiska förhållandena mellan sig.

Deklarationerna.

Fråga: 1) Om man som gåva av sin moder erhåller kronor

3,000:—, eller kr. 4,000:— är man pliktig att uppge detta i sin självdeklaration annat än som ökning av förmögenheten med sagda belopp?

2) Skall man i motsatt fall avlämna särskild uppgift därom och är man i något av fallen därvid skyldig att uppge av vem man fått gåvan?

Pauline 789.

Svar: 1) Nej, dock att avkastningen därav bör upptagas såsom inkomst av kapital.

De kristna hemmens jultidning

JULGÅVAN 1929

23:dje årgången. — Pris 1:75.

UR INNEHÅLLET:

Kristus Jesus har kommit i världen. Av kyrkoherde Eskil Andræ. Ett prästval. Berättelse av Anna Ölander. Genom Mongoliet och Kina i rövare- och krigstider. Av pastor Joh. Hagner. Illustrerad. På pilgrimsfärd i Kina. Av fil. kand. Ingeborg Wikander. Illustrerad. En intressant dag i Indiens vildmark. Skildring av en tigerjakt av missionären, pastor John Lindberg. En man för sig. Ett minne från Tornedalen av överste E. Melander. Illustrerad. Julpsalmen. Av redaktör Ragnar Tomson.

OMSLAGET, föreställande en herde med en fårjord invid Sinai berg, är utfört av konstnären Folke Hoving och tryckt i 6 färger litografiskt tryck.

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens Bokförlag, Box 3048. Postgirokonton 886. Stockholm 3.

Den värdefullaste Julklappen

till de kvinnliga anförvanterna torde utan tvivel vara ett presentkort på

IDUN

1930

Rekvireras från Iduns exp. Mästersamuelsg. 45, Stockholm.

Bomullsgarn

Domestiker

Lärfter

Hollands

Madapolam

Nainsock

Flaneller

Kulörta

Bomullstygger

Lakansvävnader m. m.

— INGEN —

HUSMODER KAN UNDVARA GEFLE GARN

och

SVANENS VÄVNADER

Åttioårig erfarenhet garanterar varan.

Nu vet jag vad jag skall önska till julklapp!

Naturligtvis ett presentkort från Twilfit, Nybrog. 11, ty då kan jag från Stockholms finaste och mest välsorterade specialaffär få utvälja:

En stilfull morgonrock eller ett elegant garnityr.

En vacker complé eller combination.

Ett förtjusande nattlinne.

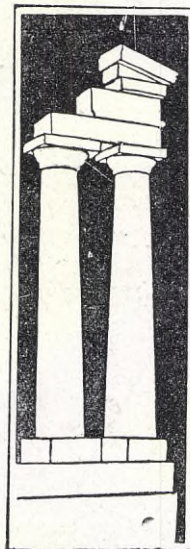
En välsittande corselett, korsett eller höfthållare.

Ett par eleganta strumpor eller handskar.

Telefon: 753 53
758 54

TWILFIT

Nybrogatan 11
STOCKHOLM

Särskilt under vintern

äro näringsrika rätter värdefulla. Södersnoll skänker Er frukten med högsta värmevärdet — korinten. Dessa torkade vindruvor höja näringsvärdet hos rätterna och ge dem en pikant, kryddartad smak.

Gör ett roligt experiment

Byt ut mejerismöret till middagen i dag mot Melba. Ingen skall känna skillnaden, alla skola tro att det är natursmör de äta, ty Melba har en sådan förnämlig, god, aromatisk smak och ypperlig konsistens.

Gör experimentet i dag! Köp hem ett paket Melba och Ni skall få se att vi ha rätt, när vi påstå att

Melba

Motsvarar Mejerismör.

Tillverkare: FABRIKS A.-B. VICTORIA, Hälsingborg.

Farwe

SKYDDSS-
ROCKAR

AV

Wettergrens.

VÄLKÄNDA FABRIKAT
OÖVERTRÄFFADE I
PASSFORM, KVALITET
OCH UTFÖRANDE

ERHÅLLAS I ALLA VÄLSORTERADE MANUFAKTUR- OCH VITVARUAFFÄRER

Några auktoriteters
åsikt om
MALMSJÖ
Flyglar & Pianon

EDVARD GRIEG:

"... et skjønnere Flygel skall man længe søge efter ..."

WILH. STENHAMMAR:

"... Den mjuka, och dock så manliga klangen hos Malmsjö's flyglar har jag aldrig funnit överträffad..."

OLALLO MORALES:

"... Instrumentets sällsynta hållbarhet vittnar om ett ovanligt gediget arbete..."

KNUT BÄCK:

"Malmsjö flyglar har en ton, som är stor, skön, mjuk utan vektighet, och djup..."

A. J. B.
FÖRENADE
PIANO- & ORGELFABRIKER
ARVIKA

Gyllenhammars
**HAYRE-
MUST**

"ska' dockan
också få smaka,
för det är
det bästa
som finns!"

MAZETTI-
DINER-PRALINER
UTSÖKT DELIKATA

"Riddaren i grönt fält"

BORDDUKAR - SERVIETTER
HANDDUKAR
LAKANSLÄRFT
i prima linne.

Holma fabrikat säljes hos
alla välförsedda vävnads-
och manufakturaffärer.